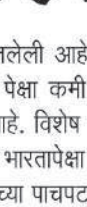

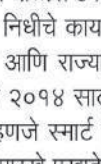
अग्रवाल्लेख

खरीखरी..

आपली शहरे, हरे हरे...

आपल्या भारताची लोकसंख्या मोठ्या प्रमाणात सुजलेली आहे. आता आपण चीनलाही मागे टाकलेले आहे म्हणजे चीन पेक्षा कमी भूभाग असलेल्या भारताची लोकसंख्या चीन पेक्षा जास्त आहे. विशेष म्हणजे अमेरिकेची गोष्ट तर सोडाच कारण अमेरिकेची जमीन भारतापेक्षा अडीच पट जास्त आहे आणि भारताची लोकसंख्या अमेरिकेच्या पाचपट जास्त आहे. महात्मा गांधी यांच्या काळात भारत हा सहा लक्ष खेड्यांचा देश होता आता अनेक खेड्यांच्या रूपाचे परावर्तन शहरांमध्ये झालेले आहे खेड्यातील चांगली अर्थव्यवस्था असलेले किंवा जास्त हुशार असलेले अनेक तरुण एक तर स्वतः एकटे नाहीतर कुटुंबासह या शहरीकरणात सामील झालेले आहेत. भारतातील लोकसंख्या ४०% शहरी झालेली आहे, महाराष्ट्राचे प्रमाण तर याहूनही जास्त असेल. मुंबईच्या आसपासची सर्व खेडी दोन-तीन जिल्ह्यांमधील दहा ते बारा महापालिकांनी अक्षरशः गिळंकृत केलेली आहेत. एकेकाळी शहरातील उत्पन्नापेक्षा खेड्यातील उत्पन्न जास्त होते आता उत्पन्नाच्या बाबतीत शहरांचा वाटा ७० टक्के पर्यंत गेलेला आहे म्हणजेच ४०% शहरी लोकांचे उत्पन्न ६०% ग्रामीण भागातील उत्पन्नापेक्षा दुपटीने जास्त आहे. एकूणच आपल्या विकासाची गंगा शहरात वाढत चाललेली आहे. पण... हा पापच अत्यंत महत्वाचा आहे. शहरे जसजशी वाढली तसतसे शहरीकरण अनियोजित झाले त्यात फक्त मुंबई आणि पुण्याचे उदाहरण घ्या. १९६५ पर्यंत मुंबईचा मुंबईमधील सडका दररोज पाण्याने धुतल्या जात होत्या. आता या दोन शहरांचा बकालपणा कितीतरी प्रचंड प्रमाणात वाढलेला दिसतो अशीच परिस्थिती जर इतरही लहान मोठ्या शहरांची आहे. शहरातील नागरिकांना पायाभूत सुविधाही अत्यंत दजालीन दिल्या जात आहेत असे खेदाने म्हणावेसे वाटते, वाहतुकीचे म्हणाल तर तिथेही बारा वाजलेले आहेत. वाहननुंबी (मुंबईच्या भाषेत ट्रॅफिक जॅम) इतकी वाढलेली आहे की शहरातून गाडी चालवणे दूर्धर झालेले आहे. जुनाट गाड्या मोठ्या प्रमाणात वाढलेल्या आहेत. त्यासोबतच आज-काल बऱ्याच शहरांमध्ये आपले घर वातानुकूलित करण्याचा एक प्रयोग सुरू असतो त्यामुळे किती किती कार्बन आपण उत्सर्जित करतोय याचा कोणी विचार करत नाही. तो कार्बन बाहेरच्या लोकांसाठी तापमान वाढवतो या प्रदूषणा बाबत सरकार कधी बोलणार आहे का ? त्यातच अति पावसामुळे शहरांमध्ये नियोजन व्यवस्था पूर्णपणे ढासळते गल्लोगल्ली घाणीचे डोंगर तयार होताना दिसतात. उन्हाळ्यात तर उष्णतेची परमावधी होती, त्याला वातानुकूलित घरे कारणीभूत आहे असे आम्ही वर म्हटलेलेच आहे. आपण जगातील सर्वाधिक जनसंख्या असलेला सर्वाधिक समस्यग्रस्त देश आहोत, हे आपले सरकार मानायलाच तयार नाही. आपल्या देशातील वाढते शहरीकरण नियोजित नसल्यामुळे या शहरांमध्ये जो कर्णकर्कराज आवाज हॉर्न मधून येतो आणि भर रस्त्यात जोरात वाजणाऱ्या डीजे आणि बँड मुळे आवाजांचे प्रदूषणही प्रचंड प्रमाणात वाढलेले आहे. शहरातील झोपडपट्ट्या मूलभूत सुविधांपासून वंचित आहेत प्रत्येक शहरात बेकायदेशीर बांधकामे आहेतच. जगातील सर्वात प्रदूषण युक्त शहरांमध्ये भारताचा क्रमांक पहिला आहे. रस्ते बनवणारे अनेक ठेकेदार तीस ते चाळीस टक्के खर्चामध्ये रस्ते बनवतात बाकीच्या रकमेचे म्हणजेच त्या निधीचे काय होते हे आम्हाला अजिबात ठाऊक नाही. आपल्या देशात आणि राज्यात शहरी विकास मंत्रालय आहे आपल्या मायबाप सरकारने २०१४ साली १०० शहरांना स्मार्ट बनवण्याचा संकल्प केला होता म्हणजे स्मार्ट सिटी बनवण्याचा संकल्प केला होता. त्यापैकी अवघे इंदूर सारखे एखादे शहर सोडले तर जिकडे तिकडे बोंबाबोंबच आहे. आपल्या देशाच्या शहरी विकासासाठी आवश्यक तेवढे धन सध्या आपल्याकडे उपलब्ध नाही. आता कर्ज काढण्याचीही परमावधी झालेली आहे. याचाच अर्थ शहरांचा वाली कोणीच नाही. त्यामुळेच आपली शहरे म्हणजे, हरे हरे हरे... हे खरे असले तरी आपण आशावादी राहू या.

nagpurpost@gmail.com
 Mob. No. 9922970023

**शहा यांच्या रेड्डीवरील टिप्पणीला
१८ न्यायाधीशांनी म्हटले दुर्दैवी**

■ वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २५ :
गृहमंत्री अमित शहा यांनी विरोधी पक्षाचे उपराष्ट्रपतीपदाचे उमेदवार बी सुदर्शन रेड्डी यांच्यावरील वक्तव्यावर निवृत्त न्यायाधीशांनी टीका केली आहे.
शहा यांनी रेड्डीवर नक्षलवादाला पाठिंबा देण्याचा आरोप केला आहे, ज्याला माजी न्यायाधीशांनी दुर्दैवी म्हटले आहे. त्यांनी म्हटले आहे की, उपराष्ट्रपती पदाचा आदार करणे शहाणपणाचे ठरेल. सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालयांच्या निवृत्त न्यायाधीशांच्या गटाने, ज्यामध्ये माजी न्यायाधीश न्यायमूर्ती कुरियन जोसेफ, न्यायमूर्ती मदन बी लोकर आणि न्यायमूर्ती जे चेलमेश्वर यांचा समावेश होता, असे म्हटले आहे की सलवा जुद्धचा निकाल स्पष्ट किंवा अप्रत्यक्षपणे नक्षलवाद किंवा त्याच्या विचारसरणीला समर्थन देत नाही. ते म्हणाले, उपराष्ट्रपती पदासाठीचा प्रचार वैचारिक असू शकतो, परंतु तो सत्यतेने आणि प्रतिष्ठेने चालवता येतो. कोणत्याही उमेदवाराच्या तथ्याकथित विचारसरणीला टीका करणे टाळले पाहिजे.
अमित शहा यांनी २२ ऑगस्ट रोजी करंटमध्ये म्हटले होते की, 'सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश सुदर्शन रेड्डी हे तेच व्यक्ती आहेत, ज्यांनी नक्षलवादाला मदत केली होती. त्यांनी सलवा जुद्धमधील निकाल दिला. जर सलवा जुद्धमवर निकाल असत नसता तर २०२० पर्यंत नक्षलवादी अतिरेकींपासून निवेदन असता.'
निवृत्त न्यायाधीशांच्या एका गटाने एक निवेदन जारी करून म्हटले आहे की, एका उच्च राजकीय अधिकार्याने सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचे पक्षपातीपणे चुकीचे अर्थ लावल्याने न्यायाधीशांवर नकारात्मक परिणाम होण्याची शक्यता आहे. यामुळे न्यायव्यवस्थेच्या स्वातंत्र्याला हानी पोहोचू शकते. निवेदनावर स्वाक्षरी करण्यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश ए.के. पटनायक यांच्यासह अनेकांचा समावेश आहे.

तुम्हाला पुन्हा पुन्हा वचन देतो की...

तुमचे हित सर्वोपरी!

■ वृत्तसंस्था, अहमदाबाद, दि. २५ :
माझ्या देशातील सर्व लघू उद्योजक, शेतकरी किंवा पशुपालकांसाठी, मी तुम्हाला पुन्हा पुन्हा वचन देतो की, मोदींसाठी तुमचे हित सर्वोपरि आहे, अशा शब्दात प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी सोमवारी अहमदाबादमध्ये शेतकरी व पशुपालकांच्या मनात विश्वास निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला.
ट्रम्प यांच्या टॉरिफचा उल्लेख न करता ते म्हणाले, माझे सरकार कधीही लघू उद्योजक, शेतकरी आणि पशुपालकांचे कोणतेही नुकसान होऊ देणार नाही. कितीही दबाव आला तरी आम्ही सहन करण्याची आमची ताकद वाढवत राहू. भाषणात त्यांनी ऑपरेशन सिंदूर आणि काँग्रेसचा उल्लेख

केला. ते म्हणाले, जगाने पाहिले आहे की आम्ही पहलगामचा बदला कसा घेतला. २२ मिनिटांत सर्व काही साफ झाले.
गुजरात ही दोन मोहनांची भूमी आहे,

सुदर्शनधारी आणि चरखाधारी. सुदर्शनधारी यांनी भारताला सैन्याच्या शौर्य आणि इच्छाशक्तीचे प्रतीक बनवले. चरखाधारी यांनी भारताला स्वावलंबी बनवले आहे.
पंतप्रधान दोन दिवसीय गुजरात दौऱ्यावर आहेत. ते संध्याकाळी ५ वाजता अहमदाबादला पोहोचले आणि नरोडा ते निकोल असा सुमारे ३ किमीचा रोड शो केला. त्यांनी हात दाखवत लोकांचे स्वागत केले. यादरम्यान, मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल, राज्यपाल देवव्रत आचार्य यांच्यासह अनेक नेते उपस्थित होते. त्यांनी ५४७७ कोटी रुपयांच्या विकासकामांचा श्री गणेश केला. साबरमती ते काठेसन रोड ट्रेन कारने भरलेल्या ट्रेनला हिरवा झेंडा दाखवला.

मोदींची पदवी सार्वजनिक केली जाणार नाही

■ वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २५ :
पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची बीए पदवी सार्वजनिक करण्याचा केंद्रीय माहिती आयोगाचा आदेश दिल्ली उच्च न्यायालयाने रद्द केला आहे. आता दिल्ली विद्यापीठाला पंतप्रधानांची पदवी दाखवावी लागणार नाही.
सोमवारी दिल्ली उच्च न्यायालयाने न्यायमूर्ती सचिन दत्ता यांनी डीयूच्या याचिकेवर सुनावणी केली. तथापि, संपूर्ण आदेशाची प्रत अद्याप आलेली नाही. एका आरटीआय कार्यकत्याने दाखल केलेल्या याचिकेवर, सीआयसीने दिल्ली विद्यापीठाला १९७८ मध्ये बीए परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या सर्व विद्यार्थ्यांचे रेकॉर्ड सार्वजनिक करण्याचे आदेश दिले होते. पंतप्रधान मोदींनीही त्याच वर्षी परीक्षा उत्तीर्ण केली होती.
आरटीआय कार्यकत्यांची बाजू मांडणारे वरिष्ठ वकील संजय हेगडे यांनी युक्तिवाद केला, प्रत्येक विद्यापीठ मागितलेली माहिती सार्वजनिक करते. ती अनेकदा सूचना फलकावर, विद्यापीठाच्या वेबसाइटवर आणि कधीकधी वर्तमानपत्रांमध्ये देखील प्रकाशित केली जाते.
डीयूच्या वतीने सॉलिडिटर जनरल तुषार मेहता

हिमाचलच्या सीएमविरोधात विशेषाधिकार प्रस्ताव

■ वृत्तसंस्था, शिमला, दि. २५ :
धर्मशालाचे भाजप आमदार सुधीर शर्मा यांनी हिमाचल प्रदेशचे मुख्यमंत्री सुखविंदर सिंह सुखू यांच्याविरुद्ध विशेषाधिकार प्रस्ताव आणला आहे. सुधीर शर्मा यांनी मुख्यमंत्र्यांवर सभामुह्रात वारंवार खोटे बोलत असल्याचा आरोप केला आहे. त्यांनी यासंदर्भात विधानसभा अध्यक्षाना पत्र लिहिले आहे.
यावर विधानसभा अध्यक्ष कुलदीप सिंह पटानिया म्हणाले, सुधीर यांनी ते लेखी स्वरूपात दिले आहे. आम्ही त्याची तपासणी करत आहोत.
नियमानुसार कारवाई केली जाईल.
सुधीर यांनी पत्रात लिहिले आहे की, २०२५-२६ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणात मुख्यमंत्र्यांनी २५ हजार तरुणांना रोजगार देण्याविषयी बोलले होते.

श्री गुरु ग्रंथ साहिबची लुधियानात विटंबना

■ वृत्तसंस्था, लुधियाना, दि. २५ :
पंजाबमधील लुधियाना येथील श्री गुरुद्वारा साहिबमध्ये अपवित्रतेची घटना समोर आली आहे. एका महिलेने तिचे कपडे काढून श्री गुरु ग्रंथ साहिबसमोर फेकले. तिथे प्रार्थना करण्यासाठी आलेल्या लोकांनी तिला काही प्रकारे रोखण्याचा प्रयत्न केला, पण तिने ऐकले नाही आणि गोंधळ सुरूच ठेवला.
यानंतर, संसत घटनास्थळी पोहोचली आणि महिलाला ताब्यात घेतले. महिलेने तिच्या पतीसमोर हे कृत्य केले. श्री गुरुद्वारा साहिबमध्ये बसवलेल्या सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात ही घटना कैद झाली.

गरीब मराठ्यांना मूर्ख बनवू नका

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २५ :
मनोज जरांगे यांच्या आंदोलनावर व त्यांनी घेतलेल्या भूमिकेवर वॉचत बहुजन आघाडीचे प्रकाश आंबेडकर यांनी प्रतिक्रिया दिली आहे. एक्सवर ट्विट करत आंबेडकर म्हणाले, जरांगे, तुम्ही मराठ्यांच्या

पवार, अजित पवार, पृथ्वीराज चव्हाण, जयंत पाटील, बाळासाहेब थोरात हे सर्व प्रस्थापित मराठे सत्तेत होते. तुम्ही निवडणुकीत या श्रीमंत मराठ्यांचा प्रचार केला आणि त्यांना मतदान केले. तुम्ही गरीब मराठ्यांसाठी आंदोलन करत आहात पण, गरीब मराठ्यांना वॉचत ठेवणारे मराठे

प्रकाश आंबेडकरांची जरांगेवर टीका

खोटे खटले दाखवा

■ वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २५ :
गृहमंत्री अमित शहा सांगितले की, दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांनी जे काय म्हणले आहे ते खोटे दाखवा. त्यांनी दिल्लीतील लोकांना त्यांच्या सरकारची आठवण येत नसेल असे गेल्या सात महिन्यांत भाजप सरकारने दाखवले आहे. अजय कुमार केजरीवाल म्हणाले, जे काय म्हणले आहे ते खोटे दाखवा. त्यांनी जे काय म्हणले आहे ते खोटे दाखवा. त्यांनी जे काय म्हणले आहे ते खोटे दाखवा.

यातात ८ भाविक ठार

था, बुलंदशहर, दि. २५ : गावातील बुलंदशहरमध्ये एक घात झाला. येथे एका भाविकांनी भरलेल्या गोलीला मामुन धडक दिली. त्यामुळे ट्रॅक्टरचा अपघाताने ८ भाविकांचा मृत्यू झाला. ४३ मी झाले आहेत. त्यापैकी ३ जणांची प्रकृती ठीक आहे.

६ वर्षांचा एक मुलगा, ४ पुरुष आणि ३ महिला समावेश आहे. राष्ट्रीय महामार्ग ३४ वरील एकरातील घाटाला गावाजवळ रविवारी रात्री २ वाजता अपघात झाला. भाविका कासमगंजहून येत होते. गोगामेडी येथे जहाजरबीर (गोगाजी) यांनी गोता मारले. कंटेनरचा चालक पळून गेला. त्याच्या भुशाने भरलेले होते.

नंतर, ट्रॅक्टर ट्रॉली रस्त्यावरून हटवण्यासाठी प्रयत्न आली. जखमींना अलिंगल मेडिकल बुलंदशहर जिल्हा रुग्णालय आणि खुर्जा येथे प्रस्थापित आले आहे.

मिळताच डीएम श्रुती आणि एसएसपी दिनेश सिंह घटनास्थळी पोहोचले. एसएसपींनी की, १० जखमींना बुलंदशहर जिल्हा रुग्णालय आणि २३ जणांना खुर्जा रुग्णालयात प्रस्थापित आले आहे. १० जखमींना अलिंगल कॉलेजमध्ये रेफर करण्यात आले आहे.

रुग्ण ट्रॅक्टर हटवल्यानंतर वाहतूक पुन्हा सुरू झाली आहे.

मी ओळख पटली असून, त्यात ईशू बाबू (६५), चांदनी (१२), घनीराम (४०), शिवांश (६), योगेश (५०), (५) हे सर्वजण कासमगंजचे रहिवासी आहेत.

४३ जण जखमी

सरकारविरुद्ध लढत आहोत. पण, सरकारमध्ये कोण आहे? आताच्या सरकारमध्ये एकनाथ शिंदे, अजित पवार, राधाकृष्ण विखे पाटील, अशोक चव्हाण, नारायण राणे सारखे प्रस्थापित मराठा आहेत.

पुढे प्रकाश आंबेडकर म्हणाले, अडीच वर्षांपूर्वी महाविकास आघाडीचे सरकार असताना सत्तेत सर्व प्रस्थापित मराठा होते. शरद

मराठ्यांना तुम्ही पाठिंबा देत आहात. गरीब मराठ्यांना मूर्ख बनवू नका.

लोकसभा आणि विधानसभा निवडणुकीत तुम्ही श्रीमंत मराठ्यांना पाठिंबा दिला होता. आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीत तुम्ही पुन्हा तीच भूमिका घ्याल आणि गरीब मराठ्यांना मूर्ख बनवाल का? असा सवाल त्यांनी उपस्थित केला आहे.

लक्ष्मण हाके

■ वृत्तसंस्था, बीड, दि. २५ : बीड जिल्ह्यातील लक्ष्मण हाके आणि आमदार कायंकल्यांमध्ये जोरदार झाल्याची माहिती समोर दोन्हीकडच्या कायंकल्यां फेकले. लक्ष्मण हाके येव गोंधळ झाला.

आमदार विजयसिंह पा

अमितची मते सावंतांनी, देशपांडेची मते

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : राज ठाकरे यांनी केलेल्या मतचोरीच्या आरोपांवरून आशिष शेलार यांनी टीका केली आहे. माहीम मतदारसंघात अमित ठाकरे यांची मते महेश सावंत यांनी चोरली का? याचे उत्तर राज ठाकरेंनी द्यावे, असे आशिष शेलार म्हणालेत.

त्यांनी उद्धव ठाकरेंवर टीका करताना बेस्ट पतपेडीच्या निवडणुकीतील 'मोपाळा' फ्रेम करून पाठवणार असल्याचे म्हटले आहे. ते आज मुंबईत माध्यमांशी बोलत होते.

भाजप प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण यांनी सोमवारी मुंबई भाजपच्या अध्यक्षपदी आमदार अमित साठम यांची निवड केली. यानंतर आशिष शेलार यांनी प्रसारमाध्यमांशी संवाद साधताना राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांच्यावर मतचोरीच्या आरोपांवरून

आणि बेस्ट पतपेडीच्या निकालावरून जोरदार टीका केली. नेमके काय म्हणाले आशिष शेलार? शेलार यांनी उपरोधिकपणे म्हटले की, मी ठाकरे बंधूंना बेस्ट पतपेडीच्या

आणि बेस्ट पतपेडीच्या निकालावरून जोरदार टीका केली. नेमके काय म्हणाले आशिष शेलार? शेलार यांनी उपरोधिकपणे म्हटले की, मी ठाकरे बंधूंना बेस्ट पतपेडीच्या

उबाठाणे

एकटयाने लढून दाखवा

शेलार यांनी ठाकरे राटावर मुंबई मना प

प्रभाग रचनेबद्दल टीका केली. मुंबई महा

निवडणुकीच्या प्रभाग रचनेवरून ठाकरे राटावर

बँड का वाजवाला जात आहे? हिंमत असे

एकटयाने लढून दाखवावे, असेही

यावेळी म्हणाले.

र सरकार उलथवून टाकू

जरगेंचा इशारा ■ बुधवारी सकाळी मुंबईला निघणार

प्रतिनिधी
२५ :

लक मनोज यांनी येत्या सकाळी १० दिशेने कूच घेण्या केली. आंदोलक मागणीसाठी सकाळी १० ना जिल्ह्यातील आंतरवाली मुंबईच्या दिशेने निघतील. २ ऑगस्ट रोजी ते मुंबईतील तत पोहोचतील, असे त्यांनी पत्रकार परिषदेत सांगितले. दिल्यास सरकार उलथवून इशाराही त्यांनी दिला आहे.

अपल्या मुंबईकडे जाण्याच्या ती देताना म्हणाले, आम्ही सकाळी १० वा. आंतरवाली सराटी दिशेने निघणार.

हमकाळ, शहांगड, शहांगड गरी फाटा, डोंगलागव फाटा, ब, बळेगाव, ओपेगाव फाटा, येताकळी, नवगाव, तुळजापूर, ओपेगाव माडलीचे, वाघाडी, व, पाटयागव, तळणी, शेवगाव, व, मिरा नाका, पांडरी पुल, च्या वायपासमार्ग कल्याण णणार. तेथून पुढे आळेगाव, आणि २७ ऑगस्ट रोजी जुन्नर ते गडावर पोहोचणार आहेत.

२२ रोजी सकाळी शिवनेरी खेव माती कपाळवर लावून मार्गे आपण चाकणला जाऊ. , लोणावळा, पणवेल, वाशी, २ ऑगस्ट रोजी सायंकाळी मैदानाला पोहोचणार. त्यानंतर रोजी सकाळपासून आपले वर उपोषण सुरू होईल, असे णितले.

रक्षण कधीही जाऊ शकते
न देण्यात आलेले १० टक्के नेही जाऊ शकते. आम्हाला णची जमीन द्या, भाड्याने घर णशी मागणी मनोज जरगेंची र्वी आमच्या नोंदी आहेत, पण

व्रल करणाऱ्या मंत्रालया किती शिक्षा होणार?

२५ :

ांनी आज नं मुख्यमंत्री तुरंगात णही. यावर , आज रंगातील ह. कारण ण दिल्लीची णे आहे. केद्रेने मला राजकीय त अडकवले आणि १६० दिवस तुरंगातून ण सरकारच्या काळात न उपलब्ध होते. ये आणि मोहल्ला

आणि पंडितांच्या कार्यकर्त्यांमध्ये राडा

२५ :

ां येथे ओबीसी नेते विजयसिंग पंडितांच्या णणाबाजी करत राडा णली आहे. यावेळी एकमेकांवर चपल णत दाखल होताच हा णडणुकीत मतांची चोरी झाल्याचा आरोप केला होता. यावर पलटवार कताना शेलार यांनी राज ठाकरेंना थेट आव्हान दिले.

जर मतचोरी झाली असेल तर विधानसभा निवडणुकीत माहिम मतदारसंघात अमित ठाकरे यांची मते महेश सावंत यांनी चोरली आहेत का? तसेच, मनसेचे मुंबई विभाग अध्यक्ष संदीप देशपांडे यांच्या मतांची चोरी आदित्य ठाकरे यांनी केली आहे का? या प्रश्नांची राज ठाकरेंनी उत्तरे द्यावीत, असे शेलार यांनी म्हटले.

याच पत्रकार परिषदेत, आशिष शेलार यांनी अमित साटम यांच्या नवीन नियुक्तीबद्दल आंदोलन व्यक्त केला. ते म्हणाले की, एक तरुण आणि संघर्षशील नेता मुंबई भाजपचा अध्यक्ष झाल्याने त्यांना आनंद आहे. साटम यांनी नगरसेवक, आमदार आणि कार्यकर्ता म्हणून केलेल्या कामाची प्रशंसा करत, त्यांच्या नेतृत्वाखाली भाजपची वाटचाल यशस्वी होईल असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

सग्यासोयऱ्यांचा आदेश काढून दीड वर्ष झाली तरी त्याची अंमलबजावणी झालेली नाही. मराठा अजूनही संयमी आहे, त्याची व्याख्या देण्यात आली आहे.

सगेसोयरेची अंमलबजावणी का?
सगेसोयरे का घ्यायचे यासाठी तीन-चार पॅराग्राफ त्यांनी केलेले आहेत. आम्ही त्यांना सांगितले होते, आमचे शब्द घ्या. पुन्हा पुन्हा घोळ होईल. पण तुम्ही प्रत्येकवेळी ते शब्द घ्यायला टाळत आहात ज्यांची कुणबी नोंद सापडली, त्यांचे सगेसोयरे घ्यायचे. कारण त्याची पोटजात-उपजात म्हणून ते घ्यायचे आहेत.

आता आंदोलन खूप पुढे गेलेले आहे. आम्ही निघण्याच्या तयारीत आहोत, म्हणून शेवटचे सांगतो. आताही तुमच्या हातात दोन दिवस आहेत. महाराष्ट्रातील मराठे वेठीस धरू नये, असा इशारा मनोज जरगे यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना दिला.

तुम्ही सरकार आहात आणि सरकारने राज्य अस्थिर करू नये. राज्य अस्थिर करणाऱ्या राज्याचा प्रमुखाला अधिकार नाहीये. सरकार आडमुट्याच्या भूमिकेत जाणार असेल, तर ही देशासाठी आणि राज्यासाठी लाजिरवाणी गोष्ट आहे. मराठ्यांचे असून देत नाही, म्हणजे आडमुट्टे मराठे नाही तर सरकार आहे, असेही मनोज जरगे म्हणालेत.

कायद्यात बसणारे आरक्षण आम्हाला हवे आहे. न बसणाऱ्या २९ जाती फडणवीस यांनी ओबीसी आरक्षणात घालून त्यांनी खुन्नस दाखवली आहे. सरकारकडूनच नेमण्यात आलेल्या शिंदे समितीकडून ५८ लाख कुणबी नोंदी सापडल्या होत्या. समिती सुद्धा तुमचीच होती. समितीचा अहवाल सुद्धा स्वीकारण्यात आला, तर मग आडमुट्टे कोण? असा सवालही मनोज जरगेंनी केला.

कुणबी आणि मराठा एकच आहे त्याची अंमलबजावणी झाली पाहिजे. आम्हाला सातारा, बांध्वे गॅझेट लागू करावे. सरकारने मराठ्यांचा विषय समजून घेतला पाहिजे. आमची ही आमची जमीन आहे हे आम्हाला भक्कम माहीत आहे, असे मनोज जरगे म्हणालेत.

संजय शिरसाटांचा राजीनामा घ्या

रोहित पवारांची मुख्यमंत्र्यांकडे मागणी

मुंबई : राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे आमदार रोहित पवार यांनी सामाजिक न्याय मंत्री संजय शिरसाट यांच्यावर विवलकर कुटुंबाला जमीन दिल्याचा गंभीर आरोप केला आहे. या प्रकरणी रोहित पवार यांनी आज पत्रकार परिषद घेतली. यावेळी त्यांनी बॅंगभर पुरावे सादर केले. रोहित पवार यांनी थेट मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना या प्रकरणाची दखल घेण्याचे आवाहन केले, तसेच संजय शिरसाट यांच्यावर तात्काळ कारवाई करून त्यांचा राजीनामा घेण्याची मागणी केली. पत्रकार परिषदेत रोहित पवार यांनी विवलकर कुटुंबाचा १९९३ चा अर्ज, सिडकोने फेटाळलेले आधीचे चार अर्ज, विधी व न्याय विभागाचा अहवाल, नगर विकास विभागाने १ मार्च २०२४ ला सिडकोला दिलेले पत्र, सिडकोचा ठराव आणि सिडकोचे सर्वोच्च न्यायालयात शपथपत्र असे पुरावे माध्यमांसमोर दाखवले. रोहित पवार म्हणाले, विवलकर कुटुंबाचा साडेबारा टक्क्यासाठी अर्ज २८ जुलै १९९३ आला होता. या अर्जात त्यांनी सांगितले की, आम्ही चुकीचे ठरलो, तर आम्ही पूर्ण जमीन सिडकोला देणार आहोत. तांत्रिकदृष्ट्या पाहिल्यास विवलकर कुटुंब चुकीचेच ठरलेले आहेत. रोहित पवार यांनी सिडकोने विवलकरांचा अर्ज चार वेळा फेटाळल्याचे सांगितले. ते म्हणाले, १८ एप्रिल १९९४ रोजी पहिल्यांदा अर्ज फेटाळला. त्यानंतर १९९५ आणि २०१० मध्ये आधीचे कारण देत सिडकोने विवलकर कुटुंबाचा अर्ज फेटाळून लावला.

वैभव खेडेकर यांची मनसेतून हकालपट्टी

मुंबई : मनसेचे कोकण संघटक तथा राज्य सरचिटणीस वैभव खेडेकर यांची अखेर मनसेतून हकालपट्टी करण्यात आली आहे. त्यांच्यावर पक्षविरोधी कारवाया करण्याचा ठपका ठेवण्यात आला आहे. आज सकाळपासूनच वैभव खेडेकर हे मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे यांची साथ सोडून भाजपत जाण्याची चर्चा सुरू झाली होती. या पार्श्वभूमीवर मनसेने तातडीने ही कारवाई केली आहे. मनसेने वैभव खेडेकर यांच्यासह राजापुरच्या अविनाश सौंदरकर, चिपळूनच्या संतोष नलावडे व माणगावच्या सुबोध जाधव या तिघांचीही पक्षातून हकालपट्टी केली आहे. सदर पदाधिकाऱ्यांना पक्षाच्या नियमांचे आणि धोरणांचे उल्लंघन केल्यामुळे, तसेच पक्षविरोधी कार्य केल्यामुळे मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे यांच्या आदेशाने पक्षातून बडतर्फ करण्यात येत आहे. तरी मनसेच्या सर्वच पदाधिकारी व महाराष्ट्रसैनिकांनी याची नोंद घ्यावी, असे मनसेने आपल्या यासंबंधीच्या निवेदनात म्हटले आहे. या निवेदनावर मनसे नेते संदीप देशपांडे व अविनाश जाधव यांची स्वाक्षरी आहे.

राज ठाकरेंच्या मतचोरीच्या आरोपावर आशिष शेलारांचा हल्लाबोल

मुंबई : राज ठाकरे यांनी केलेल्या मतचोरीच्या आरोपांवरून आशिष शेलार यांनी टीका केली आहे. माहिम मतदारसंघात अमित ठाकरे यांची मते महेश सावंत यांनी चोरीली का? याचे उत्तर राज ठाकरेंनी द्यावे, असे आशिष शेलार म्हणाले. तसेच त्यांनी उद्धव ठाकरेंवर टीका करताना बेस्ट पतपेडीच्या निवडणुकीतील 'भोपळ' फ्रेम करून उठवणार असल्याचे म्हटले आहे. ते आता मुंबईत माध्यमांशी बोलत होते. भाजप प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण यांनी सोमवारी मुंबई भाजपच्या अध्यक्षपदी आमदार अमित साटम यांची निवड केली. यानंतर आशिष शेलार यांनी प्रसारमाध्यमांशी संवाद साधताना राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांच्यावर मतचोरीच्या आरोपावरून आणि बेस्ट पतपेडीच्या निकालावरून जोरदार टीका केली. शेलार यांनी उपरोधिकपणे म्हटले की, मी ठाकरे बंधूंना बेस्ट पतपेडीच्या निवडणुकीच्या निकालाची फ्रेम करून पाठवणार आहे. त्या फ्रेममध्ये फक्त भोपळ असेल. राज ठाकरे यांनी नुकताच पुण्यात झालेल्या मनसेच्या मेळव्यात विभासभा निवडणुकीत मतांची चोरी झाल्याचा आरोप केला होता. यावर पलटवार करताना शेलार यांनी राज ठाकरेंना थेट आव्हान दिले.

मनोज जरांगेंना बैठक घेण्यासाठी आमदार १०-१५ लाख रुपये देतात

लक्ष्मण हाकेंचा गंभीर आरोप

अकोला : मराठा आंदोलक मनोज जरांगे पाटील आता २९ ऑगस्ट रोजी मुंबईत धडकणार आहेत. त्याआधी बीडमध्ये त्यांनी इशारा सा घेतली. यावेळी त्यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना मुंबई येत आहोत, तेव्हा काय करावे ते करा, असे म्हणत आव्हान केले आहे. आता मनोज जरांगे यांच्यावर ओबीसी नेते लक्ष्मण हाके यांनी जोरदार टीका केली आहे. मनोज जरांगेची मतदारसंघात बैठक घेण्यासाठी आमदार त्यांना १०-१५ लाख रुपये देतात, असा आरोप हाके यांनी केला आहे. अकोला येथे माध्यमांशी बोलताना लक्ष्मण हाके म्हणाले, मनोज जरांगे यांचा मोर्चा हा सरकार पुरस्कृत आहे, मनोज जरांगेची मतदारसंघात एक बैठक घेण्यासाठी आमदार त्यांना १० ते १५ लाख रुपये देतात. जरांगेंना आमदार पैसे देतात, यामुळेच मराठावाड्यातल्या छोट्या छोट्या गावातही जरांगेची मोटमोठी बॅनर्स आणि पोस्टर्स लागल्याचे हाके म्हणाले.

लाडकी बहीण योजनेत गैरव्यवहार

छाननीनंतर योग्य कारवाई करण्यात येणार : अदिती तटकरे

■ महासागर प्रतिनिधी

मुंबई, दि. २५ :

महाराष्ट्रात विधानसभा निवडणुकीच्या काळात महायुती सरकारने मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना काढली आणि याचा चांगलाच फायदा निवडणुकीत झाल्याचे पाहायला मिळाले. परंतु, आता या योजनेचा लाभ काही अपात्र लोकांनी देखील घेतला असल्याचे समोर आले आहे. तब्बल २६ लाख लाभार्थी योजनेच्या निकषानुसार पात्र नसल्याबाबत माहिती व तंत्रज्ञान विभागाने प्राथमिक माहिती उपलब्ध करून दिली होती. सदर सुमारे २६ लाख लाभार्थी राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील आहेत.

अदिती तटकरे यांनी दिवट करत माहिती दिली की, मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेतला लाभ घेत असलेल्या लाभार्थीपैकी सुमारे २६ लाख लाभार्थी योजनेच्या

आपले सरकार पोर्टलच्या माध्यमातून देणाऱ्या सेवा आता व्हॉट्सअॅपच्या माध्यमातून द्याव्यात : मुख्यमंत्री

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ :

राज्य शासनाच्या विविध विभागांकडून नागरिकांना सेवा पुरवल्या जातात. या सेवांसाठी आपले सरकार हे पोर्टल असून या पोर्टलवरील सर्व सेवा व्हॉट्सअॅपच्या माध्यमातून पुरवण्यात याव्यात. तसेच सर्व सेवा योग्यप्रकारे आणि गरजेनुसार पुरवण्याच्या दृष्टीने सर्व तालुक्यांमध्ये एक रिंग तयार करण्यात यावी, असे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले.

वर्षा निवासस्थानी सेवा सुलभीकरणासाठी मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी आज राज्यातील नागरिक सेवासंदर्भात आढावा बैठक घेतली. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या एकाच प्रकारच्या ९ सेवा पक्कट करण्याचे निर्देश देऊन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस म्हणाले की, सेवा पुरवठ्याच्या गुणवत्तेची खात्री करण्यासाठी त्रयस्थ संस्थेमार्फत नियमितपणे पडताळणी करण्यात यावी, तसेच अर्ज प्रक्रियेत लागणारी कागदपत्रांची संख्या लक्षणीयरीत्या कमी करण्यासाठी नियोजन करावे, सर्व जिल्हा परिषद, महापालिका आणि विद्यापीठांचे डॅशबोर्ड एकसमान असावेत, जेणेकरून राज्यभरातील नागरिकांना एकसंध अनुभव

मिळेल, या सेवेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी रिंग व क्लस्टर प्रणाली राबवण्यात यावी. रिंगमध्ये सुरवातीस त्या तालुक्यातील १० ते १२ गावांचा समावेश असावा व गरजेनुसार सेवा पुरवण्यात याव्यात. या रिंगच्या व्यवस्थापनासाठी स्वतंत्र गट व व्यवस्थापन टीम तयार करावी. तसेच सेवा पुरवण्यासाठी डिश डिजिटल सेवा हबचा वापर करण्याचे निर्देशही मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी दिले.

मुख्य सचिव राजेश कुमार यांनी सेवा वितरणात अपीलची सुविधा उपलब्ध करून देण्याचे आणि प्रमाणपत्र वितरणासाठी मल्टी-मॉडेल प्रणाली (जसे की ईमेल, पोर्टल, व्हॉट्सअॅप) वापरण्याच्या सूचना दिल्या. आपले सरकार पोर्टलच्या माध्यमातून सध्या राज्यात १००१ सेवा पुरवण्याचे काम सुरू असून त्या पैकी ९९७ सर्व पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. गेल्या पंधरा दिवसांमध्ये पोर्टलवर उपलब्ध असलेल्या

सेवांमध्ये २३६ सेवांची वाढ झाली आहे. राज्य सेवा हक्क आयोगाचे आयुक्त ननुकुमार श्रीवास्तव, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे आयुक्त भूषण गगराणी, अपर मुख्य सचिव (नियोजन) राजगोपाल देवरा, सामाजिक न्याय विभागाचे प्रधान सचिव डॉ. हर्षदीप कांबळे, माहिती तंत्रज्ञान विभागाचे प्रधान सचिव पराग जैन नैनुटीया, महाआयटीचे व्यवस्थापकीय संचालक संजय काटकर आदी यावेळी उपस्थित होते.

फडणवीस शिंदेंच्या खात्यावर नाराज नाहीत

■ महासागर प्रतिनिधी

कोल्हापूर, दि. २५ :

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस हे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वातील नगरविकास खात्यावर नाराज असल्याचा दावा केला जात आहे. पण उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी हा दावा जोरकसपणे फेटाळून लावला आहे. मुख्यमंत्री नगरविकास खात्यावर नाराज असल्याची माहिती धांदात खोटी आहे, असे ते म्हणले. दरम्यान, राज्य सरकाराची कर्मचाऱ्यांचा पगार उद्या गणेशोत्सवापूर्वी जमा होणार असल्याची माहितीही त्यांनी यावेळी दिली.

केंद्र सरकारच्या योजनांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यात

नगरविकास खाते अपयशी ठरल्यामुळे मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केल्याचा दावा केला जात आहे. पत्रकारांनी सोमवारी हा मुद्दा कोल्हापूरच्या दौऱ्यावर असणाऱ्या अजित पवारांपुढे उपस्थित केला. तसेच त्यांची प्रतिक्रिया विचारली. त्यावर अजित पवारांनी मुख्यमंत्री नगरविकास

खात्यावर नाराज असल्याची तुम्हाला मिळालेली माहिती धांदात खोटी आहे, असे जोर देऊन सांगितले. तसेच यासंबंधीच्या सर्व प्रतिक्रिया जोरकसपणे फेटाळून लावल्या. अजित पवारांनी यावेळी राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांचा पगार गणेशोत्सवापूर्वी होणार असल्याचेही सांगितले.

अजित पवारांची स्पष्टेकी

या वर्षी आम्ही गणेशोत्सवापूर्वी म्हणजे उद्या (२६ ऑगस्ट) रोजी शासकीय कर्मचाऱ्यांना वेतन देण्याचा जो आर काढला आहे. त्यानुसार महाराष्ट्रातील सर्वच शासकीय कर्मचाऱ्यांना जे वेतन दिले जाते, तसेच पेन्शन दिली जाते, त्या सर्वाना उद्या २६ ऑगस्ट रोजी त्यांच्या खात्यात त्यांचे वेतन जमा होईल, असे ते म्हणाले. निकट दजाचे काम करणाऱ्या कंत्राटदारांना काळ्या यादीत टाकण्याचा इशाराही त्यांनी यावेळी दिला. तसेच १४४५ कोटी रुपयांचा अंबाबाई मंदिर पुनर्विकास प्रकल्प पुढे सरकण्याची ग्वाहीही त्यांनी यावेळी दिली.

मुंबई भाजप अध्यक्षपदी अमित साटम

■ महासागर प्रतिनिधी

मुंबई, दि. २५ :

भाजप प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण यांनी सोमवारी मुंबई भाजपच्या अध्यक्षपदी आमदार अमित साटम यांची निवड केली. ते मंत्री आशिष शेलार यांची जागा घेतली. मुंबई महापालिका आगामी निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर भाजपने साटम यांच्या खांद्यावर देशाच्या आर्थिक राजधानीची जबाबदारी टाकली आहे. त्यामुळे ही निवडणूक अत्यंत चुरशीची होणार असल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

भाजपच्या मुंबई व महाराष्ट्रातील प्रमुख नेत्यांची आज सकाळी मुंबईत बैठक झाली. या बैठकीत अंधेरी पश्चिम विधानसभा मतदारसंघाचे आमदार अमित साटम यांची मुंबईच्या अध्यक्षपदी निवड केली. त्यानंतर आयोजित एका पत्रकार परिषदेत भाजप प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण यांनी त्यांच्या नावाची घोषणा केली. भाजप अध्यक्ष जे पी नड्डा, केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा तथा महाराष्ट्राचे नेते देवेंद्र फडणवीस यांच्यासह सर्वच पदाधिकाऱ्यांशी चर्चा करून मुंबई भाजपच्या अध्यक्षपदी अमित साटम यांची करण्यात आली आहे, असे ते म्हणाले. यावेळी त्यांनी त्यांच्या निवृत्तीचे पत्र साटम यांना सुपूर्द केले.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी

यावेळी बोलताना भाजप पूर्ण ताकदीने अमित साटम यांच्या पाठिशी उभी असल्याचे स्पष्ट केले. ते म्हणाले, मंत्री आशिष शेलार यांनी मुंबई विभागाचे अध्यक्षपद अतिशय समर्थपणे सांभाळले. २०१७ च्या महापालिका निवडणुका किंवा लोकसभा व विधानसभेच्या निवडणुकीत त्यांनी अतिशय उत्तमपणे काम केले. ते मंत्रिपदी असताना मंगलप्रभात लोढा यांनीही ही जबाबदारी चांगल्या पद्धतीने पार पाडली. आशिष शेलार यांच्या नेतृत्वात भाजपने क्रमांक एकाच पक्ष म्हणून आपले वर्चस्व सिद्ध केले. आता नवीन संघटनात्मक संरचनेत त्यांच्याकडे मंत्रिपदाचा भार आला आहे. त्यामुळे भाजपने मुंबईच्या

अध्यक्षपदी अमित साटम यांची निवड केली आहे. अमित साटम हे तीनवेळी आमदार म्हणून निवडून आले. त्यापूर्वी त्यांनी नगरसेवक म्हणूनही काम केले. त्यांनी यापूर्वी विविध संघटनात्मक जबाबदाऱ्या पार पाडल्या आहेत. विधानसभेत एक अभ्यास व आक्रमक आमदार म्हणून त्यांची प्रतिमा आहे. विशेषतः मुंबईच्या प्रश्नांची जाण व ते प्रश्न सोडवण्यासाठी जी कल्पकता हवी, ती कल्पकता त्यांच्याकडे आहे. त्यामुळे निश्चितपणे त्यांच्या नेतृत्वात भाजप मुंबईत आपली घोडदौड कायम राखेल. पुन्हा एकदा मुंबई महापालिकेत महापुतीचीच सत्ता येईल असा विश्वास मला आहे.

संभाजीनगर अभियंता कार्यालयावर ठाकरे गटाचा मोर्चा

■ महासागर प्रतिनिधी

संभाजीनगर, दि. २५ :

महाराष्ट्रातील वीज ग्राहकांवर वीज बिल, स्मार्ट मीटर, वीज जोडणी- तोडणीसंदर्भात अन्यायकारक अधिभार लावून फसवणूक होत असल्याचा गंभीर आरोप करत शिवसेना उद्धव ठाकरे गट आक्रमक झाला आहे. शिवसेना- उद्धव वाळुसाहेब ठाकरे पक्षाच्या वतीने आज सोमवार २५ ऑगस्ट रोजी वीज वितरण कंपनीवर धडक मारली. संभाजीनगर जिल्हा मुख्य अभियंत्यांना शिवसेनिकांनी निवेदन यावेळी सोपविले. या निवेदनाची दखल न घेतल्यास तीव्र आंदोलन करण्यात येईल असा इशारा यावेळी शिवसेनिकांनी दिला आहे.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित यांचेकडून आकरण्यात येणाऱ्या वीज देयकांमध्ये सामान्य घरगुती ग्राहकांवर असह्य आर्थिक भार टाकण्यात येत असल्याची बाब सर्वत्र निदर्शनास येत आहे. मासिक ९६ युनिट इतका अल्प वापर असूनही देयकाची रक्कम सुमारे रुपये ८५४ इतकी होत आहे. त्यामध्ये निव्वळ उद्येक अंदाजे रुपये ४०० असून उर्वरित रक्कम विविध अधिभार व स्थिर शुल्काच्या स्वरूपात आकारली जात असल्याचे शिवसेनिकांनी यावेळी मुख्य अभियंत्यांना

सांगितले. उर्जा शुल्क, वहन शुल्क, प्रसारण शुल्क, व्हिलींग शुल्क, इंधन समायोजन अधिभार, स्थिर शुल्क तसेच विविध कर व अधिभार यांच्या आकारणीमुळे सामान्य ग्राहकांवर अतिरिक्त भार येत आहे. औद्योगिक व व्यापारी ग्राहकांवर लावावयाचे अधिभार प्रत्यक्षात घरगुती ग्राहकांवर लादले जात आहे. स्मार्ट मीटर बसविण्याची योजना प्रत्यक्षात खाजगी कंपनीच्या फायद्यासाठी राबविण्यात आलेली असून, त्यातून सामान्य नागरिकांना बिल वाढणे, चुकीचे रीडिंग, आणि ग्राहक येवत होणाऱ्या त्रुटी यामुळे अनेक अडी अडचणींचा

सामना करावा लागत आहे. या संदर्भातील तक्रारींची दखल घेतली जावी व तातडीने स्वतंत्र चौकशी करणे आवश्यक असल्याची बाब या पत्राद्वारे शैक्षणिक आणि निदर्शनास आणून दिली. राज्यातील ग्राहकांच्या हितरक्षणाकरिता शासनाने तातडीने पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करणे आवश्यक असल्याची मागणी या पत्राद्वारे केली. घरगुती ग्राहकांच्या वीज देयकातील सर्व अधिभारांचे पारदर्शक व तपशीलवार स्पष्टीकरण सार्वजनिक करावे, शंभर युनिटपर्यंत वापरणाऱ्या घरगुती ग्राहकांसाठी अधिभार व स्थिर शुल्कावर मर्यादा घालून संरक्षित दर लागू करावेत, स्मार्ट

बदनामी सहन न झाल्याने विद्यार्थिनीची आत्महत्या

■ महासागर प्रतिनिधी, नाशिक, दि. २५ : नाशिकमध्ये एका अल्पवयीन मुलीने बदनामीमुळे टोकाचे पाऊल उचलल्याची घटना घडली आहे. महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थिनीला जबरदस्तीने प्रेमासंबंध ठेवण्यास तसेच तसेच सततच्या त्रासाचा कंटाळून व सोशल मीडियावर फोटो टाकत बदनामी केल्याने या विद्यार्थिनीने गळफास घेत आत्महत्या केली आहे.

फियादीने दिलेल्या माहितीनुसार, त्यांची मुलगी कॉलेजमध्ये शिक्षण घेत असताना त्याच कॉलेजमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या गणेश भांगरे (वय २०) रामटेकडी झोपडपट्टी तपोवन अक्षय मदन वरठे (वय २१, रामटेकडी झोपडपट्टी तपोवन) अतिथि राजकुमार वैद्य यांनी मयत मुलीच्या गळ्यात हात घालून काढलेला फोटो इन्स्टाग्रामवर पोस्ट करत समाजात बदनामी झाली. ही बदनामी सहन न झाल्याने तिने घरात गळफास घेत आत्महत्या केली. दोघे संशयित कॉलेजमध्ये वेळोवेळी येऊन तिला आरोपीसोबत जबरदस्तीने प्रेमासंबंध ठेवण्यास भाग पाडत होते.

पुण्यात चार महिलांच्या गळ्यातील मंगळसूत्र चोरी

■ महासागर प्रतिनिधी

पुणे, दि. २५ :

पुणे शहरात पादचारी महिला यांना लक्ष्य करून दागिने, मोबाईल चोरी करणाऱ्या चोरट्यांनी धुमाळूळ घातला आहे. बिबवेवाडी, औंध, येरवडा, हडपसर भागात पादचारी महिलांचे दागिने चोरी केल्याच्या घटना घडल्या आहेत. दुचाकीस्वार चोरट्यांनी वेगवेगळ्या घटनेमध्ये पादचारी महिलांकडील तीन लाख ४० हजारांचे सोन्याचे दागिने चोरी करून नेले. औंधमधील गायकवाडनगर भागात पादचारी महिलांच्या गळ्यातील एक लाख दहा हजारांचे मंगळसूत्र

दुचाकीस्वार अनोळखी चोरट्यांनी हिसकावून नेल्याची घटना घडली. याबाबत एका महिलेने चतुःश्रृंगी पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. तक्रारदार महिला औंधमधील गायकवाडनगर भागात राहायला आहेत. त्या रात्री गायकवाडनगर परिसरातून निघाल्या होत्या. त्या वेळी दुचाकीस्वार चोरट्यांनी महिलेच्या गळ्यातील मंगळसूत्र हिसकावून नेले. तर येरवडा भागात एका ज्येष्ठ महिलेच्या गळ्यातील एक लाख रुपयांचे मंगळसूत्र दुचाकीस्वार चोरट्यांनी हिसकावून नेल्याची घटना घडली. याबाबत ज्येष्ठ महिलेने येरवडा पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली.

मुंबईत पुन्हा पावसाच्या जोरधारा

■ महासागर प्रतिनिधी,

मुंबई, दि. २५ :

मुंबई व उपनगरांत आज पहाटेपासूनच मुसळधार पाऊस सुरू झाला आहे. या पावसामुळे शहरातील सखल भागांतील रस्ते व वहातातील पाणी साचण्यास सुरुवात झाली आहे. विशेषतः याचा मुंबईची जीवनवाहिनी समजल्या जाणाऱ्या लोकलसेवेलाही फटका बसल्यामुळे सकाळच्यावेळी आपल्या कार्यालयाच्या दिशेने निघालेल्या चाकरमान्यांची पुरती दैना झाली आहे.

दरम्यान, कोकणातील रायगड व रत्नागिरी जिल्ह्यांसाठी हवामान विभागाने यलो अलर्ट जारी केला आहे. मुंबईतील अंधेरी, जोगेश्वरी, गोंरेगाव, मालाड, कांदिवली, बोरीवली, दहोबर, विलेपार्ले, सांताक्रूझ, वांद्रे आदी भागांत जोरदार पाऊस सुरू आहे. यामुळे पश्चिम उपनगरातील सखल भागात पाणी साचण्यास सुरुवात झाली आहे. पूर्व उपनगरातही पावसाची रिपरिप सुरू आहे. नवी मुंबई परिसरातही पावसाची संततधार सुरू आहे. पण मुंबई पश्चिम उपनगरात २ दिवसांच्या विश्रांतीनंतर पावसाने आज जोरदार पुनरागमन केले आहे.

मुंबईत पुन्हा पावसाच्या जोरधारा

■ महासागर प्रतिनिधी,

मुंबई, दि. २५ :

मुंबई व उपनगरांत आज पहाटेपासूनच मुसळधार पाऊस सुरू झाला आहे. या पावसामुळे शहरातील सखल भागांतील रस्ते व वहातातील पाणी साचण्यास सुरुवात झाली आहे. विशेषतः याचा मुंबईची जीवनवाहिनी समजल्या जाणाऱ्या लोकलसेवेलाही फटका बसल्यामुळे सकाळच्यावेळी आपल्या कार्यालयाच्या दिशेने निघालेल्या चाकरमान्यांची पुरती दैना झाली आहे.

दरम्यान, कोकणातील रायगड व रत्नागिरी जिल्ह्यांसाठी हवामान विभागाने यलो अलर्ट जारी केला आहे. मुंबईतील अंधेरी, जोगेश्वरी, गोंरेगाव, मालाड, कांदिवली, बोरीवली, दहोबर, विलेपार्ले, सांताक्रूझ, वांद्रे आदी भागांत जोरदार पाऊस सुरू आहे. यामुळे पश्चिम उपनगरातील सखल भागात पाणी साचण्यास सुरुवात झाली आहे. पूर्व उपनगरातही पावसाची रिपरिप सुरू आहे. नवी मुंबई परिसरातही पावसाची संततधार सुरू आहे. पण मुंबई पश्चिम उपनगरात २ दिवसांच्या विश्रांतीनंतर पावसाने आज जोरदार पुनरागमन केले आहे.

मुंबईत पुन्हा पावसाच्या जोरधारा

■ महासागर प्रतिनिधी,

मुंबई, दि. २५ :

मुंबई व उपनगरांत आज पहाटेपासूनच मुसळधार पाऊस सुरू झाला आहे. या पावसामुळे शहरातील सखल भागांतील रस्ते व वहातातील पाणी साचण्यास सुरुवात झाली आहे. विशेषतः याचा मुंबईची जीवनवाहिनी समजल्या जाणाऱ्या लोकलसेवेलाही फटका बसल्यामुळे सकाळच्यावेळी आपल्या कार्यालयाच्या दिशेने निघालेल्या चाकरमान्यांची पुरती दैना झाली आहे.

गिनीज बुक' मध्ये नोंदवले गेले. हे कलिंगडा एका साधारण कलिंगडापेक्षा १५ पट जास्त जड होते. त्यामुळे ते उचलण्यासाठी विशेष यंत्रणा लागली. क्रिस केंट यांनी स्वतःच्या खास बियांपासून हे कलंगड पिकवले होते. प्रदर्शनासाठी ते घेऊन जाण्यासाठी त्याला क्रेनचा वापर करावा लागला. हे बघण्यासाठी आजूबाजूच्या लोकांची मोठी गर्दी झाली होती. या घटनेने सर्वांनाच आश्चर्यचकित केले होते. हे कलंगड क्रेनने उचलून एका खास जागी ठेवले होते, जेणेकरून त्याचे वजन आणि आकार सर्वसामान्यांना पाहता येईल. भारतात कलंगडाची शेती उन्हाळ्यात मोठ्या प्रमाणात केली जाते. भारतात एकूण कलंगड उत्पादन सुमारे २,४९५ हजार टन आहे. कलिंगडात सुमारे ९२ टक्के पाणी असल्यामुळे ते शरीराला थंड ठेवते आणि पाण्याची कमतरता दूर करते. याशिवाय, कलंगडात अनेक जीवनसत्त्वे आणि पोषक घटक असतात, जे आरोग्यासाठी फायदेशीर ठरतात.

भारतात कोणत्या राज्यात जास्त उत्पादन ?

उत्तर प्रदेश हे भारतात सर्वात जास्त कलिंगडाचे उत्पादन घेणारे राज्य आहे. येथील सुपीक जमीन आणि हवामान कलिंगड पिकवण्यासाठी खूप अनुकूल आहे. २०२१-२२ मध्ये उत्तर प्रदेशमध्ये १६.८६ हजार हेक्टर जमिनीवर कलिंगडाची शेती झाली होती, जे भारतातील एकूण उत्पादनाचा सर्वात मोठा भाग होते.

२०२४ मध्येही उत्तर प्रदेशातच कलिंगडाची सर्वाधिक शेती झाली.

सिस्टीमवर काम करते.

म्हणजे त्यात दोन बॅटरी आहेत. ही सिस्टिम

एका बॅटरीसह काम करते आणि तुम्हाला

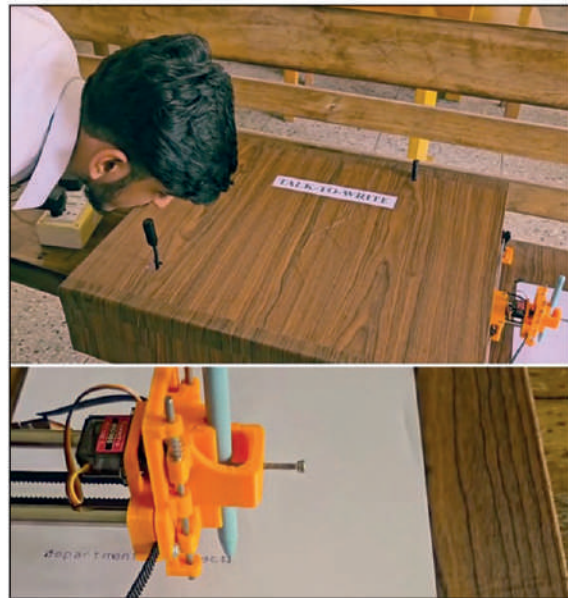
हवे तेव्हा दुसरी बदलू शकते. यामुळे ती कधीही बंद करावी लागत नाही. चार्जिंगचा त्रास नाही, व्यत्यय येत नाही. एक बॅटरी संपू लागते, तेव्हा रोबो काय करायचे ते समजून घेतो. जणू एखाद्या माणसाला भूक लागली आहे आणि तो कोणालाही न सांगता स्वतः जाऊन

आवाजाचे नोट्समध्ये रुपांतर करणारे मशीन

केरळाच्या अभियांत्रिकीच्या काही विद्यार्थ्यांनी एक मशीन बनवले आहे. ते आवाज ऐकते आणि ते हस्तलिखित नोट्समध्ये रुपांतरित करते. हे आश्चर्यकारक मशीन लिहिता येत नसणाऱ्यांसाठी उपयुक्त ठरेल. सोशल मीडियावर या शोधाची खूप चर्चा होत आहे. केरळाच्या विद्यार्थ्यांनी 'एआय' मशीन मॉडेल बनवले आहे. अभियांत्रिकीचा अभ्यास करणारा विद्यार्थी अजय एच. आणि त्याच्या टीमने एक अनोखे मशीन बनवले आहे. या मशीनचे नाव 'टॉक टू राइट' आहे. तुम्हाला फक्त बोलायचे आहे आणि मशीन तुमचे बोललेले शब्द कागदावर लिहिते. हे मशीन नुकतेच 'एन्टे केरलम एक्स्पो' नावाच्या एका मोठ्या सरकारी कार्यक्रमात दाखवण्यात आले.

अजयच्या म्हणण्यानुसार हे मशीन बोललेले शब्द जसे आपण हाताने लिहितो तसेच लिहिते. मशीनला एक मायक्रोफोन जोडलेला असतो. समोरची व्यक्ती बोलल्यानंतर एकूण घेणारे मशीन हळूहळू ए-४ कागदावर त्याच्या पेनने लिहिते. तेही अगदी सुबक अक्षरात, ओळीमध्ये. फक्त बोलून, ते कागदावर आज्ञा लिहिते. हे मशीन बनवण्यासाठी रास्पबेरी पाई, आर्डिनो (जीआरबीएल) आणि पायथॉन नावाच्या तंत्रज्ञानाचा वापर केला गेला आहे. या सर्व तंत्रज्ञानाचा वापर संगणक, रोबोट आणि प्रोग्राममध्ये केला जातो; परंतु अजय आणि त्याच्या टीमने त्यांचा वापर डिजिटल स्क्रिब (म्हणजे तुमच्या वतीने लिहू शकणारा सहाय्यक) बनवण्यासाठी केला आहे. याचा सर्वात मोठा फायदा शारीरिकदृष्ट्या कमकुवत लोकांना होईल. हाताने लिहू न शकणारे कदा बोलून काम करू इच्छिणाऱ्यांना हे तंत्र कुठेही उपयुक्त ठरू शकते, मग ते शाळा, ऑफिस कदा घर असो..

कॅलिडोस्कोप

कलिंगडाचे वजन १५९ किलो!

कलिंगड उन्हाळ्यात शरीराला थंडावा देते आणि ताजेतवाने ठेवते. एका अशा कलंगडाची चर्चा ऐकून कुणीही थक्क होईल. हे कलिंगड इतके मोठे होते, की त्याला उचलायला क्रेनची मदत घ्यावी लागली. जगातील सर्वात मोठे कलंगड जगासाठी चर्चेचा विषय बनले होते. या विशाल कलंगडाचे वजन इतके होते, की त्याला सामान्य माणसाने उचलण शक्यच नव्हते. २०१३ मध्ये अमेरिकेच्या क्रिस केंट यांनी हे कलिंगड पिकवले होते. त्यांच्या मेहनतीचे फळ म्हणून या कलंगडाचे वजन तब्बल १५९ किलो भरले, जे 'द वर्ल्ड रेकॉर्ड ऑफ

करा, तुमचा मोबाईल स्वतः

चार्जिंग स्टेशनवर जाऊन त्याची बॅटरी काढून नवीन बॅटरी लावत असेल तर... तर तुम्हाला कसे वाटेल? आता एका रोबोटनेही असेच काम केले आहे. रोबो बनवणाऱ्या चीनच्या प्रसिद्ध यूबी टेक रोबोटिक्स

स्वतः बॅटरी बदलणारा रोबो

कंपनीने वॉकर एस२ नावाचा मानवासारखा भासणारा रोबो बनवला आहे. या रोबोने असा जुगाड बनवला आहे, की आता त्याला थांबून चार्ज करण्याचीही गरज नाही. बॅटरी कमी होते, तेव्हा तो स्वतः बॅटरी बदलणाऱ्या स्टेशनवर जातो आणि त्याची एक बॅटरी काढून चार्जिंगवर ठेवतो आणि दुसरी पूर्ण चार्ज असलेली बॅटरी लावतो. नंतर तो न थांबता पुन्हा कामाला लागतो. हे अद्भुत तंत्रज्ञान दुहेरी बॅटरी

अन्न खातो. तशीच या रोबोटची बॅटरी बदलण्याची संपूर्ण प्रक्रिया खूप सोपी आणि मजेदार आहे. वॉकर एस२ त्याच्या हातांनी मागच्या बाजूला जोडलेली बॅटरी काढून शेल्फमध्ये ठेवतो आणि तिथून एक नवी बॅटरी काढून आत घालतो. हे काम करण्यासाठी त्याला फक्त काही मिनिटे लागतात. त्याला कोणत्याही मदतीची आवश्यकता पडत नाही कदा कोणत्याही सूचनांची आवश्यकता रहात नाही. तो हे सर्व स्वतः करतो. ही

प्राणीही चीनमधील काही इलेक्ट्रिक कारसारखी आहे, जिथे बॅटरी चार्ज करण्याऐवजी थेट त्या बदलल्या जातात. सोशल मीडिया वापरकर्ते त्यावर वेगवेगळ्या प्रकारच्या प्रतिक्रिया देत आहे. एका वापरकर्त्याने लिहिले, 'मानव स्वतः श्वास घेऊ शकतात आणि खाऊ शकतात, रोबो ही आता नवी गोष्ट राहिलेली नाही.' दुसऱ्या वापरकर्त्याने लिहिले, 'रोबो एके दिवशी सर्व मानवांना खातील. दुसऱ्या एका वापरकर्त्याने लिहिले, एक दिवस जगात फक्त रोबो असतील आणि माणूस पुस्तकांमध्ये अस्तित्वात असेल.

युरोपमधल्या पर्वतरांगांमध्ये आढळणारा

मेमॉट हा प्राणी लाजराबुजरा आहे. मेमॉट माणसांजवळ जात नाही. तो बिळांमध्ये राहतो. माणसं जवळ आली की लगेच बिळात निघून जातो. मेमॉट खूप चपळ असतो. शेकरू कदा खारीसारखा दिसणारा मेमॉट खूप गोंडस असतो. ऑस्ट्रेलियाचा मेडियो वॉच या मेमॉटचा मित्र आहे. प्राणी आणि माणसाच्या मैत्रीच्या बऱ्याच कथा आपण ऐकल्या आहेत. मेमॉट आणि मेडियो यांची मैत्रीही अशीच अनोखी आहे. गेल्या अकरा वर्षांपासून मेमॉट आणि मेडियो यांच्यात मैत्रीचे बंध जुळले आहेत. मेडियो दरवर्षी या मेमॉटला भेटायला येतो. मेडियो आल्यावर मेमॉट खूप खूश होतात. १४ वर्षांचा मेडियो इन्सब्रूकला राहतो. २०१२ मध्ये मेडियो आणि मेमॉटमधली ही मैत्री चर्चेचा विषय ठरली होती. मेमॉट आणि मेडियो यांच्यात मैत्री नेमकी कशी झाली हे कोणालाही माहीत नाही. पण हे मेमॉट मेडियोला अजिबात घाबरत नाहीत. उलट, त्यांच्यासोबत खेळतात. मेडियोची आई मेमॉट आणि मेडियोचे फोटोही काढते. मेडियोची अगदी लहानपणीच मेमॉटशी मैत्री झाली होती.

ये दोस्ती...

त्या शिकवतात वाहतुकीचे नियम

लोकांनी वाहतुकीचे नियम पाळले तर अपघात बऱ्याच अंशी कमी होऊ शकतात, अनेकांचे जीव वाचू शकतात. वाहतूक पोलिसांकडून नागरिकांना वेळोवेळी सूचना दिल्या जातात. जागरूकता मोहिमा राबवल्या जातात. पण नागरिकांकडून म्हणावा तसा प्रतिसाद मिळत नाही. म्हणूनच इंदूरमधल्या वृंदा नावाच्या महिलेने ही जबाबदारी आपल्या खांद्यांवर घेतली. ५८ वर्षांच्या वृंदाताई दररोज संध्याकाळी चार ते सहा या वेळेत वाहतूक पोलिसांच्या भूमिकेत असतात. नव्या वर्षात लोकांना

वाहतुकीच्या नियमांप्रती जागरूक करण्याचा संकल्प त्यांनी सोडला आहे. त्या ताराम्भर विजयनगर चौकात आणि ताराम्भर सयाजी चौकात हा उपक्रम राबवतात. वाहनांना थांबवून वाहतुकीच्या नियमांबाबत सजण करतात. म्हणूनच वृंदा या भागात बऱ्याच लोकप्रिय झाल्या आहेत. इंदूरला स्वच्छतेच्या बाबतीत पहिला क्रमांक मिळाला आहे. मात्र आता वाहतुकीच्या नियमांबाबतही शहराला पहिला क्रमांक मिळायला हवा, असं त्यांना वाटतं. म्हणूनच त्यांचे प्रयत्न सुरू आहेत.

२२ वर्षे मेकअप! चेहराच बनला भीतीदायक

मेकअप करायला कोणाला नाही आवडत?, छान दिसण्यासाठी, चेहऱ्याला उठाव देण्यासाठी, सौंदर्य वाढवण्यासाठी मेकअप करायला बहुतांश लोकांना आवडते; पण मेकअप केल्यानंतर, दिवसाअखेर कदा झोपायला जाण्यापूर्वी मेकअप काढून चेहरा स्वच्छ धुणे गरजेचे असते. अनेक सौंदर्यतज्ज्ञाही हाच सल्ला देतात; मात्र मेकअप काढून चेहरा नीट धुतला नाही तर काय होऊ शकते याचा तुम्ही कधी विचार केला आहे का? चीनमधील गाओ या महिलेने कधीही विचार केला नव्हता की तिच्यासोबत असे काहीतरी वाईट घडेल. ती वीस वर्षे दररोज मेकअप करत होती; पण तो काढणे कदा उतरवणे, चेहरा धुणे याची तिला झंझट, कटकट वाटायची. दुसऱ्या दिवशी सकाळी पुन्हा मेकअप लावावा लागणारच असेल, तर रात्री तो का धुवावा, असा विचार ती करायची; पण त्याचा परिणाम खूप भयानक झाला. आता तिच्या चेहऱ्याची अवस्था इतकी वाईट झाली आहे, एवढी

अॅलर्जी झाली की तिला ओळखणेच शक्य नाही. चेहरा एवढा सुजला, की सांथे घाराबेहर पडण्याचीदेखील तिला भीती वाटू लागली. चीनमधील या महिलेचे नाव गाओ असे आहे. तिने स्वानुभवाने आता 'सोशल मीडिया'वर सर्वांना इशारा दिला

आहे. मेकअप केल्यानंतर तो नीट काढणे, मेकअप उतरवणे, चेहरा व्यवस्थित धुणेही खूप महत्वाचे आहे. तिने स्वतः २० वर्षे मेकअप केला; पण कधीही तिचा चेहरा व्यवस्थित स्वच्छ केला नाही. ती चेहरा फक्त पाण्याने धुवायची आणि सकाळी चेहऱ्यावर पुन्हा मेकअप थापायची. सुरुवातीला सगळे व्यवस्थित चालले होते; पण या वर्षी इतकी अॅलर्जी झाली, की तिचा चेहरा पूर्णपणे सुजला. इतके की, तिला ओळखणेही कठीण झाले. असे वाटले की हजारो मुंया चेहऱ्यावर धावत आहेत. तिला प्रचंड खाज सुटते, तिचा चेहरा सुरुकुत्याने भरलेला आहे आणि भीतीमुळे तिने लोकांना भेटणेही बंद केले आहे. सुरुवातीला, तिने डॉक्टरांकडे जाण्याऐवजी स्किन क्लिनिकमध्ये जाऊन इंजेक्शन घेतले; पण त्यामुळे तिची प्रकृती आणखी बिकट झाली. या अनुभवावरून धडा घेऊन गाओ आता सर्वांना समजावून सांगते, की कोणताही मेकअप करा; पण झोपाण्यापूर्वी चेहरा व्यवस्थित स्वच्छ करणे आवश्यक आहे. फक्त पाण्यानेच नाही, तर चांगल्या फेसवॉशने. अन्यथा चेहरा सुंदर नाही, तर भयानकही बनू शकतो असा इशारा तिने दिला.

ट्रेडमिलचा देशी जुगाड!

आता तुम्हाला ट्रेडमिलवर धावण्यासाठी जिम फी भरण्याची गरज नाही, ना तुम्हाला वीज बिलाची काळजी करण्याची गरज आहे, ना मोटाट बिघाडाची भीती. कारण देशी मनाने असा जुगाड केला आहे, की तो पाहून परदेशी मशीन्सनाही लाज वाटेल. आता एक चित्र बघा. गावाच्या एका कोपऱ्यात एक ट्रेडमिल उभी आहे; पण ती सामान्य नाही, ती पूर्णपणे देशी आहे. ती बॅटरीवर ना बॅटरीवर चालते, ना करंटवर. तिला चमकदार स्क्रीन नाही; मात्र त्यात चिखल, निसरडा, जलद वाहणारा नळ आणि स्टँड आहे. गावातील रस्त्यांवर बनवलेल्या या अनोख्या ट्रेडमिलला कोणताही ब्रेट नाही. त्याऐवजी एक छोटा स्टील स्टँड आहे, जो जमिनीत गाडलेला आहे. ती व्यक्ती तो स्टँड धरते. त्याच्या खाली ओली, चिकट, निसरडी कच्ची माती पसरली आहे. जेव्हा एखादी व्यक्ती तिथे उभी राहून पाय हलवू लागते, तेव्हा पुढे सरकत नाही; पण त्याच्या पायांचा व्यायाम होतो. शहरातील लोक जिथे विचार करून थकतात, तिथे गावकरी विचार करतात. सर्वात खास गोष्ट म्हणजे त्यात बसवलेला पाण्याचा नळ. स्टँडच्या एका कोपऱ्यात बसवलेला हा नळ उंच दाबाने पाणी सोडतो. त्यामुळे माती सतत ओली राहते. आणि जेव्हा माती ओली असते, तेव्हा घसरण वाढते. जेव्हा शर्यतदेखील त्यानुसार वेगवान दिसते. परिणामी माणूस त्याच ठिकाणी राहतो आणि स्वतःला थकवतो.

मंगळ मोहिमेसाठी विनोदवीर

सध्या मंगळ ग्रहाबद्दल प्रचंड उत्सुकता निर्माण झाली आहे. भारतानेही मंगळयान मोहिम राबवली आहे. चंद्रानंतर आता मंगळ ग्रहावर जीवसृष्टीचा शोध घेतला जात आहे. मात्र पृथ्वीवरून मंगळावर जाणं खूप कठीण आहे. चंद्र पृथ्वीपासून जवळ आहे. पण मंगळाचं तसं नाही. नासा या अमेरिकेतल्या अंतराळ संशोधक संस्थेने मंगळ मोहिमेच्या अडचणींची एक यादी तयार केली. त्यात पृथ्वी आणि मंगळ ग्रहामधलं अंतर, तिथलं वातावरण अशा काही बाबींचा समावेश होता. मंगळ ग्रहावर मोठ्या प्रमाणावर किरणोत्सर्ग होतो. मंगळाचं कोणतंही चुंबकीय क्षेत्र नसल्यामुळे या किरणोत्सर्गाचं प्रमाण बरंच जास्त आहे. या किरणांकडे माणूस उघड्या डोळ्यांनी बघू शकत नाही. त्यांच्यामुळे मोतीबंदू तसंच डोळ्यांच्या कॅन्सरचा धोका वाढतो. पृथ्वीपासून मंगळ ग्रह जवळपास १४ कोटी मैल आहे. चंद्रावर जाण्यासाठी अंतराळवीरांना तीन दिवस प्रवास करावा लागतो. पण मंगळपर्यंत पोहोचण्यासाठी काही महिने लागू शकतात. एवढा वेळ अंतराळात घालवणं हे मोठं आव्हान असू शकतं. कितीही प्रशिक्षण दिलं तरी अंतराळवीरांना काही काळानंतर अडचणी येऊ लागतात. म्हणूनच मंगळावर माणूस पाठवण्याच्या मोहिमेसाठी नासा विनोदवीरांचा शोध घेतो आहे! यामुळे म्हणे अंतराळवीर तणावमुक्त राहू शकतील...

कॅटलिनचं चालतं फिरतं घर

स्कॉटलंडमधल्या एका विद्यार्थिनीने घरभाड्याला कॅटलून चालतंफिरतं घर बनवून टाकलं. तिच्या या कल्पनेचं सर्वच स्तरातून कौतुक होत आहे. २५ वर्षांची कॅटलिन मॉ विद्यार्थिनी आहे. स्कॉटलंडमधल्या एका घरात राहण्यासाठी ती महिल्याला २५० पाउंड भाडं देत होती. २५० पाउंड म्हणजे जवळपास २३,४०३ रुपये. घराचं भाडं सतत वाढत होतं. घरभाडं, वीजबिल तसंच इतर खर्चांमुळे कॅटलिनचं दिवाळं निघत होतं. मग तिने एक शकल लढवली. कॅटलिनने एक व्हॅन विकत घेतली आणि आता या व्हॅनलाच ती घराचा लूक देते आहे. तिने ३५ वर्षांपूर्वीची एक व्हॅन तीन हजार पाउंडांना विकत घेतली. या व्हॅनमध्ये बदल करून घरासारखं सजवण्याचा तिचा प्रयत्न आहे.

घरभाडं म्हणून महिल्याला २५० पाउंड देण्यापेक्षा एक व्हॅनचं घरात रुपांतर करून त्यात राहणं तिला योग्य वाटतं. कॉलेज आणि इतर कारणांसाठी कॅटलिन बराच काळ घराबाहेर असते. फक्त रात्री झोपण्यासाठी घरात यायचं आणि त्यासाठी २५० पाउंड खर्च करायचं हे तिला योग्य वाटत नव्हतं. म्हणूनच तिने ही कल्पना लढवली. आता ती या व्हॅनमध्ये छोटं स्वयंपाकघरही बसवणार आहे. शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर या व्हॅनमधूनच ती युरोपची भ्रमंती करणार आहे. कॅटलिनची ही शकल भन्नाटच म्हटली पाहिजे.

.... तर, मनोज जरांगेची जीभ छाटली असती!

खड्ड्यांच्या प्रश्नावर काँग्रेस आक्रमक

■ **महासागर प्रतिनिधी नागपूर, दि. २५ :** मराठा समाजाचे नेते मनोज जरांगे पाटील यांनी मराठा आरक्षणासाठी मुंबईकडे निघण्याचे आवाहन मराठा समाजाला केले. यावेळी बोलताना त्यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना लक्ष्य केले. त्यावर भाजप नेत्यांनी जरांगे पाटील यांच्यावर टीका केली आहे.

भाजप नेते व विधान परिषद सदस्य परिणय फुके यांनी जरांगे पाटील यांनी मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्याबद्दल वापरलेल्या भाषेचा समाचार घेतला. ते म्हणाले, जरांगे पाटील शिवाजी महाराजांच्या नावाने आणि शिवाजी महाराजांचे फोटो दाखवून आंदोलन करत आहेत आणि ते ज्या प्रकारची भाषा प्रयोग करत आहेत. त्यावर मी निश्चितच सांगतो, या प्रकारच्या खालच्या दर्जाच्या भाषेत कोणाच्या आईबाबत जरांगे बोलत आहे. जर आज शिवाजी महाराज असते तर त्यांनी जरांगेची जीभ छाटली असती.

येत्या २९ ऑगस्टला मराठा समाजाने मुंबईतील आझाद मैदानात आंदोलन करण्याची घोषणा केली आहे. जरांगे पाटील यांनी याबद्दलची घोषणा एका पत्रकार परिषद केली. या पत्रकार परिषदेत त्यांनी मुंबईत येण्याचा मार्ग, मराठा समाजाच्या मागण्या यासोबतच विविध विषयांवर भाष्य केले आहे. मराठा समाजाच्या या आंदोलनावर

आता जोरदार प्रतिक्रिया उमटत आहेत. तर फडणवीस यांच्याबद्दल वापरलेल्या भाषेवर आक्षेप घेण्यात येत आहे. तसेच मराठा आरक्षणासाठी मुंबईत मागण्यासाठी मुंबईत होणाऱ्या आंदोलनाला अॅड. गुणरज सदावर्ते आणि भाजप नेते प्रसाद लाड यांनी तीव्र विरोध दर्शवला आहे.

भाजप नेते प्रसाद लाड यांनी मनोज जरांगे पाटील यांच्यावर जोरदार टीका केली आहे. जरांगे पाटील यांनी माझा सल्ला समजावा किंवा इशारा समजावा असे म्हणत एक प्रकारे धमकावले आहे. छत्रपती शिवाजी महाराजांचे नाव घेऊन तुम्ही मराठा आरक्षणाची गोष्ट करता, परंतु शिवछत्रपतींनी आपल्याला आया-बहिणींचा सन्मान कसा करावा हे शिकवले. त्याच छत्रपतींच्या महाराष्ट्रात मराठा आरक्षणाच्या नावाखाली दुकानदारी चालवून तुम्ही ज्या पद्धतीने महिलांचा अपमान करताय, मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांच्या आईचा अपमान करताय, हे कदापि सहन केले जाणार नाही, असे प्रसाद लाड म्हणाले.

मागण्या पूर्ण झाल्याशिवाय मुंबई सोडणार नाही, असे जरांगे म्हणाले. दरम्यान मनोज जरांगे पाटील यांनी घेतलेल्या पत्रकार परिषदेत सरकारला अल्टिमेटम दिले. मुंबईत येत्या २९ ऑगस्टला मराठा समाजाचे मोठे आंदोलन होणार आहे.

मनोज जरांगे यांना आंदोलन करताच येणार नाही

वकील गुणरज सदावर्ते यांनी मनोज जरांगे यांचा विरोध करत त्यांच्यावर आझाद मैदान पोलिस ठाण्यात तक्रार दाखल केली आहे. माध्यमांशी बोलताना गुणरज सदावर्ते म्हणाले, आझाद मैदानात आंदोलन करण्याची मनोज जरांगे यांनी परवानगी घेतली आहे का? पोलिस अधिकाऱ्यांनी स्पष्टपणे मनोज जरांगेच्या आंदोलनाच्या बाबतीत व उपोषणाच्या बाबतीत कोणतीही परवानगी दिलेली नाही असे सांगितले आहे. जरांगे खालच्या भाषेत बोलत आहेत, प्रत्येकाला कोणतीही प्रतिष्ठा नाही असे ते वर्तन करत आहेत. हे ठरवून केले जात आहे म्हणून आम्ही काल संध्याकाळीच पोलिस महासंचालकांना तसेच अतिरिक्त सचिव तसेच मुंबईच्या पोलिस आयुक्तांना आम्ही तक्रारी दिल्या आहेत. मनोज जरांगे यांना हे आंदोलन करताच येणार नाही, असे सदावर्ते म्हणाले.

करंट इन्फ्राप्रोजेक्ट्सचा आयपीओ आज उघडणार

लोकार्थ

इंस्टिट्युशनल बायर जास्तीत जास्त 9,69,600 इक्विटी शेअर्स. नॉन-इंस्टिट्युशनल इन्वेस्टर्स किमान 7,29,600 इक्विटी शेअर्स.

वैयक्तिक गुंतवणूकदार किमान 17,05,600

इक्विटी शेअर्स. कर्मचारी आरक्षण जास्तीत जास्त 99,200 इक्विटी शेअर्स. मार्केट मेकर जास्तीत जास्त 2,68,800 इक्विटी शेअर्स असे असणार आहे.

आयपीओ मधून मिळणारी निव्वळ रक्कम आमच्या पूर्ण मालकीच्या सहाय्यक कंपनी करंट इन्फ्रा धनबाद सोलर प्रायव्हेट लिमिटेड मध्ये इक्विटी गुंतवणूकीसाठी वापरली जाईल. ही कंपनी रेस्कॉ मॉडेल अंतर्गत भारतीय तंत्रज्ञान संस्थान (इंडियन स्कूल ऑफ माईन्स) धनबाद, झारखंड येथे 1800 केडब्ल्यू सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारेल.

याशिवाय, ही रक्कम कार्यशील भांडवलाच्या गरजा आणि सामान्य कॉर्पोरेट उद्दिष्टांसाठी वापरली जाईल.एंकर हिस्सा 25 ऑगस्ट 2025 रोजी खुले होईल आणि निर्गम 29 ऑगस्ट 2025 रोजी बंद होईल.

यासह अनेक मार्की गुंतवणूकदारांनी सबस्क्राइब केले होते, ज्यात इतर अनेक मार्की देशांतर्गत आणि परदेशी संस्थांचा समावेश होता.

कंपनीला आयआयएफएल कॅपिटल सर्व्हिसेस लिमिटेडकडून सबस्क्राइबर रेटिंग मिळाले आहे आणि कंपनी ट्रान्सफॉर्मर घटकांच्या प्रक्रियेत

आणि ट्रान्सफॉर्मरच्या निर्मितीमध्ये वीज पायाभूत सुविधा क्षेत्रातील आघाडीच्या खेळाडूंपैकी एक आहे, ग्राहकांची विविधता आहे, मजबूत बॅंकवर्ड आणि फॉरवर्ड इंडियेशन आहे जे ऑपरेशनल कार्यक्षमता सुनिश्चित करते, सातत्यपूर्ण वाढीचा सिद्ध ट्रॅक रेकॉर्ड आहे, तिच्या विद्यमान सुविधांमध्ये उत्पादन क्षमता वाढवण्याची आणि विद्यमान उत्पादन पोर्टफोलिओचा विस्तार करण्याची योजना आहे, हे लक्षात घेता कंपनी इश्यूला सबस्क्राइब करण्याची शिफारस करते..मंगल इलेक्ट्रिकल आयपीओ हा ४००.०० कोटींचा बुक बिल्ड इश्यू आहे. हा इश्यू पूर्णपणे ४००.०० कोटींचा नवीन इश्यू आहे. ट्रान्सफॉर्मर घटक उत्पादक कंपनीने प्रति शेअर ५३३ ते ५६९ रुपयांचा किंमत पडू निश्चित केला होता.

वित्तीय वर्ष २०२५ (एफवायर२५) मध्ये एलटीएफने फोनेमे, क्रेड आणि अॅमेझॉन पे यांसारख्या फिनटेक प्लॅटफॉर्मसोबत भागीदारी जाहीर केल्या होत्या. ग्राहक-केंद्रित दृष्टिकोन आणि ग्राहक प्राप्ती चॅनेल्ससोबतच्या भागीदारींमुळे कंपनीच्या वैयक्तिक कर्ज व्यवसायाला गती मिळाली आहे.

इंडियन बँकेद्वारे एमएसएमई आणि रिटेल ग्राहक संपर्क शिबिरांचा आयोजन

भारत सरकारने एमएसएमई वित्तपुरवठा करण्यावर अधिक जोर द्यायचे ठरवले आहे. ह्याच मालिकेत इंडियन बँकेने एमएसएमई आणि रिटेल ग्राहक संपर्क शिबिरांचा मुंबईत आयोजन केले होते.कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान बँकेचे एमडी आणि सीईओ बिनोद कुमार यांनी भूषवले. शिबिरामध्ये संपूर्ण एफजीएम क्षेत्रातील एमएसएमई आणि रिटेल ग्राहकांना रु.1400 करोड रुपयांपर्यंतची एफंदरीत 200 ऋणे मंजूर केली गेली आणि ऋण मंजूरीपत्रे वितरित केली गेली.ग्राहकांना संबोधताना बिनोद कुमार यांनी एमएसएमई आणि रिटेल क्षेत्रातील बँकेच्या विविध उत्पादनांची आणि योजनांची संक्षिप्त माहिती दिली. या व्यतिरिक्त ग्राहकांना बँकेच्या एमएसएमई आणि रिटेल तसेच डिजिटल उत्पादनांची ओळख व्हावी यासाठी ऑडिओ-व्हिड्युअल सादरीकरण केले गेले. इंडियन बँकेने पुढाकार घेऊन नवीन वेगवेगळ्या सेवांचा प्रारम्भ केला आहे जसे इंड स्मार्ट बिझ एप ,फोरेक्ससाठी इंड ट्रेड नेक्स्ट , 1 करोड रुपयांपर्यंत इंड जीएसटी अंतर्गत त्रान्समुक्त कर्ज, एमएसएमई खात्यांची ऑनलाईन रिव्यू व नवीकरण इत्यादि. बँकेने विशेष एमएसएमई राईज अभियान सुरू केले आहे ज्यायोगे कमी आरओई,विविध सवलती इत्यादी विशेष लाभ उपलब्ध केले गेले आहेत.या कार्यक्रमाला मुंबईचे क्षेत्र महाव्यवस्थापक दीपक गुप्ता ही उपस्थित होते.

खड्ड्यांच्या फोटोंचे प्रदर्शन : अभिनव आंदोलन

कार्यकर्त्यांनी नागपूर तुरला एनएमसीवर भरोसा नाय का? अशा विडंबनात्मक घोषणा देत प्रशासनाचा निषेध केला. या आंदोलनाच्या माध्यमातून रस्त्यांची दयनीय अवस्था आणि महापालिका प्रशासनाची निष्क्रियता उपरोधिक शैलीत मांडण्यात आली.

दरम्यान, पोलिसांनी आंदोलकांना बॅरिकेटिंगमार्गे रोखण्याचा बलापूर्वक प्रयत्न केला. मात्र संतप्त कार्यकर्त्यांनी बॅरिकेटिंगवर चढून घोषणाबाजी केली. अखेर केतन ठाकरे यांच्या नेतृत्वात काँग्रेस प्रतिनिधींनी महापालिका आयुक्तांची भेट घेऊन निवेदन सादर केले.

या निवेदनात काँग्रेसने शहरातील सर्व खड्ड्यांची जीपीएस लोकेशनसह माहिती सुपूर्द केली. तसेच, आठ दिवसांत खड्ड्यांची दुरुस्ती न झाल्यास आणखी तीव्र आंदोलन छेडले जाईल असा इशारा महापालिका आयुक्तांना

दिला आहे. यावेळी बोलताना केतन ठाकरे म्हणाले, नागपूरच्या खड्ड्यांचा प्रश्न नागरिकांच्या जीवाशी निगडित गंभीर प्रश्न बनला आहे. दररोज अपघात होत आहेत, आरोग्यावर परिणाम होत आहे. महापालिका प्रशासनाने फक्त कागदी काम व आकडेवारी मांडण्यापेक्षा तातडीने ठोस उपाययोजना करावी. आम्ही आयुक्तांकडे पुराव्यासह निवेदन दिले आहे. जर आठ दिवसांत दुरुस्ती झाली नाही, तर काँग्रेस मोठ्या प्रमाणावर रस्त्यावर उतरेल. हा प्रश्न गांधियान घेतला नाही तर येत्या काळात मनपा अधिकाऱ्यांचे फोटो खड्ड्यांमध्ये लावले जातील.

या आंदोलनात स्नेहा निकोसे, भावना लोणारे, सरस्वती सलामे, प्रमोद ठाकूर, देवेंद्र रोतेले, शैलेश पांडे, अभिजीत झा, रिजवान रुमी, रोहित यादव, वसिम खान, नितीन माहुरे, राजेश गोपाले, सत्यम सोडगीर, बंडू ठाकरे, श्याम सोनेकर, करुणा घरडे आदी काँग्रेस पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते. अभिषेक उसरे, मोहनशा चदिकर, साक्षी राजूत, रश्मी उईके, समीर राय, ओम तिवसकर, ओमकार उमाटे, युगल विदावत, अनुराग राजूत यांसह कार्यकर्त्यांनीही सहभाग नोंदवला.

तुमच्याकडे आमदार किती? तायवाडेंचा सवाल

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २५ :**

सरकार पाडू, असा इशारा देणारे मराठा नेता मनोज जरांगे यांना ओबीसी महासंघाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष डॉ. बबनराव तायवाडे यांनी जरांगकडे आमदार किती, असा सवाल केला आहे.

तायवाडे यांनी जरांगे यांच्यावर टीका केली आहे. मराठा आरक्षण मिळाले नाही तर जरांगे सरकार पाडण्याची भाषा करताहेत, त्यांच्यामागे आमदार किती? असा सवाल तायवाडे यांनी विचारला. तसेच जरांगे यांच्या आंदोलनाकडे आमचे लक्ष असेल, असेही ते म्हणाले.

तायवाडेंचा सवाल?

मनोज जरांगे यांनी राज्य सरकारला दिलेल्या अल्टिमेटमवर ओबीसी महासंघाचे बबनराव तायवाडे यांनी प्रतिक्रिया दिली. ते म्हणाले की, सरकार उलथून टाकायचे होते तर विधानसभा निवडणुकीतून माघार का घेतली? तेव्हाच आपले उमेदवार उभे करून मोठ्या संख्येने आमदार निवडून आणायचे होते. तसे केले नाही आणि आज सरकार उलथून टाकण्याची भाषा करता. जरांगे यांच्या याच भूमिकेमुळे त्यांना कोणी गांधीयाने घेत नाही, अशा शब्दात तायवाडे यांनी टीका केली आहे.

एसटी कर्मचाऱ्यांना बाप्पा पावला

■ **महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २५ :**

गेल्या आठवड्यात महाराष्ट्र सरकारने राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांचा ऑगस्ट महिन्याचा पगार गणेशोत्सवानिमित्त २६ ऑगस्ट रोजी देण्याचा निर्णय घेतला होता. या निर्णयामुळे परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी एसटी महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांसाठी २६ ऑगस्ट रोजी पगार देण्यासाठी प्रयत्न सुरू केले होते.

आता एसटी कर्मचाऱ्यांनाही गणेशोत्सवानिमित्त २६ ऑगस्टला पगार मिळणार आहे. कर्मचाऱ्यांचा पगार देण्यासाठी राज्य सरकारने जुलै महिन्यातील सवलतमूल्य प्रतिपूर्ती म्हणून ४७७ कोटी रुपयांचा निधी एसटी महामंडळाला दिला आहे. याबाबतचा

आज पगार जमा होणार जीआर जारी

शासन निर्णयही जारी करण्यात आल आहे. गणेशोत्सवानिमित्त राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांचा पगार लवकर देण्याचा निर्णय सरकारने घेतला होता. त्याचप्रमाणे, एसटी कर्मचाऱ्यांनाही लवकर पगार मिळावा यासाठी परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक प्रयत्न करत होते. त्यांनी या संदर्भातील फाईल गेल्या आठवड्यात वित्त विभागाकडे पाठवून निधीची मागणी केली होती. आता या प्रयत्नांना यश आले असून, एसटी कर्मचाऱ्यांचा पगार आज २६ ऑगस्ट रोजी होणार आहे. अर्थमंत्री अजित पवार यांनी सरकारी कर्मचाऱ्यांचे पगार उद्या होणार असल्याचे जाहीर केले आहे. अजित पवार यांनी यासंदर्भातील पोस्ट केली आहे.

हाताला काम द्या...कायम करा!

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २५ :**

प्रत्येक युवक-युवतींना शिक्षणानुरूप रोजगाराच्या संधी मिळव्यात यासाठी युवा वर्गाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर शासनाकडून योग्य मार्गदर्शन आणि व्यवसाय करणाऱ्यांसाठी भांडवल उपलब्धता केली जाते. रोजगार इच्छुक युवक-युवती आणि रोजगार देणाऱ्या विविध आस्थापना यांच्यामध्ये संवाद आणि समन्वय साधून उद्योग क्षेत्राला आवश्यक असणारे कुशल मनुष्यबळ आणि युवा वर्गाला रोजगाराच्या अधिकाधिक संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजना सुरू केली. विधानसभा निवडणुकीच्या तोंडावर ही योजना सुरू करण्यात आली होती.

मात्र काही महिने प्रशिक्षणानंतर युवा कार्य प्रशिक्षणाधीचे काम बंद करण्यात आले. त्या विरोधात आता प्रशिक्षणाधीने आंदोलनाचा पवित्र घेतलेला आहे. सरकार आम्हाला कायमस्वरूपी करणार नसेल आणि पुढे काम देणार नसेल तर येणाऱ्या प्रत्येक निवडणुकीमध्ये सरकारला सत्तेतून खाली खेचू, असा इशारा युवकांनी दिला.

नागपूरच्या संविधान चौकांमध्ये मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षणाधी महाराष्ट्र राज्य यांच्या वतीने विराट मोर्चाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी महाराष्ट्रातून जवळपास पाच हजारांवर विद्यार्थी उपस्थित झाले होते.

निवेदनानुसार, विधानसभा निवडणुकीच्या अगोदर लाडकी बहीण खुश केल्यानंतर लाडक्या भावाचे काय हा प्रश्न जेव्हा उपस्थित केला गेला. तेव्हा लाडक्या भावाला आम्ही याच्यावर सोडणार नाही अशा प्रकारची घोषणा तत्कालीन मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी केली आणि मुख्यमंत्री युवा कार्यप्रशिक्षण योजना घोषित करून दहा लाख तरुणांना प्रतिवर्षी कार्यक्षेत्र विभागांतर्गत शासकीय आस्थापनेमध्ये प्रशिक्षण देऊन त्याच आस्थापनेमध्ये कायम करू अशा प्रकारची घोषणा केली होती.

या घोषणेनंतर राज्यातील इतर क्षेत्रांमध्ये काम

मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षणार्थ्यांचे आंदोलन

एक लाख ३४ हजार प्रशिक्षणार्थ्यांना नियमित कायमस्वरूपी रोजगार मिळालाच पाहिजे. प्रशिक्षणार्थ्यांच्या मानधनात दुप्पट वाढ झालीच पाहिजे. प्रशिक्षणाधी प्रशिक्षण घेण्यासाठी जोईन झाला त्या दिवशीपासून वयोमर्यादेची मोजदाद झाली पाहिजे. या मागण्यांसाठी हे अभिनव आंदोलन करण्यात आले.

करणाऱ्या तरुणांनी आपली नोकरी सोडून शासकीय नोकरी मिळत आहे. या अपेक्षेपोटी राज्यातील विविध आस्थापनांमध्ये एक लाख ३४ हजार तरुणांनी आवेदन केले आणि प्रशिक्षण पूर्ण केले. राज्य सरकार या लाडक्या भावाला प्रशिक्षणाधी ११ महिन्यांचे प्रमाणपत्र देणार आहे. हे प्रमाणपत्र घेऊन कुठे जायचं हे मात्र सांगत नाहीत. कारण या प्रमाणपत्राला कुठेही किंमत नाही. मुंबई येथील आझाद मैदानाध्ये चार महिने झाले. विविध आंदोलन झाले पण राज्य सरकार काही वाकडे सहानुभूतीपूर्वक पाहत असल्याचे दिसत नाही. याचा निषेध म्हणून

२५ऑगस्टला आंदोलन करण्यात आले. प्रमुख मागण्याकरिता मुंबईमध्ये यापूर्वी अनेक मोठे मोठे आंदोलन करण्यात आले आहेत. जिल्हा पातळीवर, तालुका पातळीवर अनेक आंदोलन करून सुद्धा राज्य सरकार राज्यातील बेरोजगारी संदर्भात बोलण्यास तयार नाही. राज्यातल्या बेरोजगाराला वाऱ्यावर सोडण्याचा प्रकार आम्ही सहन करणार नाही, राज्य सरकारला राज्यातील बेरोजगारांना रोजगार द्यावाच लागेल. जोपर्यंत बेरोजगारांना रोजगार मिळणार नाही तोपर्यंत मी स्वस्थ बसणार नाही असे बालाजी पाटील चाकूरकर यांनी सांगितले.

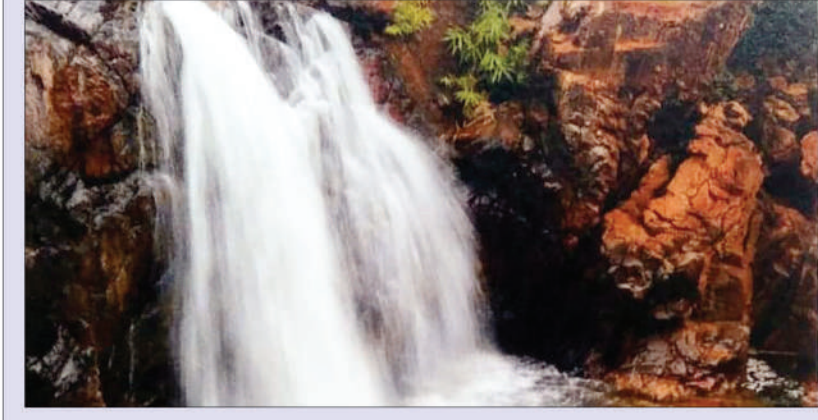

महसागर

e-mail : nagpurpost@gmail.com • mahasagarngp@gmail.com

गडचिरोली जिल्हा वर्धापन दिन विशेष

मंगळवार, दिनांक २६ ऑगस्ट २०२५

धबधबा:- निसर्गाची विविधता लाभलेल्या गडचिरोली जिल्ह्यातील बिनागुडा, दोबूर, तोडसा पेठा इथल्या खळखळत्या 'जल' धारा पर्यटकांच्या स्वागतासाठी सज्ज आहेत. नदीच्या प्रवाहात निर्माण झालेले. डोंगर कपारीतून वाट काढत उंचावरून कोसळणारे इथले धबधबे आपल्या धुवाधार धारांनी पाहणाऱ्यांच्या नजरेचा ठाव घेतात. भामरागड तालुक्यातील लाहेरी या गावापासून १८ किमी अंतरावर पुर्वेला बिनागुडा हे गाव आहे. महाराष्ट्र आणि छत्तीसगडच्या सीमेवर वसलेले हे गाव पश्चिमेकडून अबुझमाडच्या पर्वतरांगांनी वेढलेले आहे. हिरवाईनं नटलेल्या या परिसरात टप्प्यांमध्ये जेव्हा धबधब्याची धार भोवतालच्या डोंगरावर आपटून खाली पडते तेव्हा; या जलधारेमुळे प्रतिध्वनित होणारा नाद नकळतच पर्यटकांना आपल्याकडे खेचून आणतो.

गडचिरोली जिल्हा वर्धापन दिनाच्या समस्त जिल्हावासीयांना हार्दिक शुभेच्छा!

मा. कृष्णा दामाजी गजबे
माजी आमदार- आरमेशी विधानसभा क्षेत्र

गडचिरोली जिल्हा
वर्धापन दिनाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

ग्रामिण पाणी पुरवठा विभाग
जिल्हा परिषद गडचिरोली

जल जीवन मिशन
हर घर... नल से जल...

योजनेची वैशिष्ट्ये :

- १) दरडोई ५५ लिटर शुध्द, स्वच्छ आणि शाश्वत पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणे.
- २) प्रत्येक कुटुंबास नळाद्वारे घरापर्यंत पिण्याचे पाणी उपलब्ध करणे.
- ३) जुन्या पाणीपुरवठा योजनांचे बळकटीकरण करणे.
- ४) शाळा व अंगणवाडीमध्ये नळाद्वारे शुध्द पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणे.
- ५) जलस्रोतांचे संवर्धन व पुर्नभरण करणे.
- ६) पाणी गुणवत्ता, शुध्दीकरण सनियंत्रण अंमलबजावणी करणे.
- ७) नादुरुस्त पाणीपुरवठा योजनांची दुरुस्ती करणे.
- ८) नविन पाणीपुरवठा योजनांना मंजुरी देणे.

जल जीवन मिशन पाणी पुरवठा योजनेत आपल्या गावाचा समावेश करण्यासाठी पंचायत समिती कार्यालय / ग्रामीण पाणी पुरवठा यांच्याशी संपर्क साधावा.

श्री. सुहास गाडे (भा.प्र.से)
मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद गडचिरोली

श्री. विनोद उध्दरवार
कार्यकारी अभियंता (ग्रा.पा.पु)
जिल्हा परिषद गडचिरोली

लॉयड्स मेटल्स-गडचिरोलीच्या विकासात मोलाचे योगदान

गडचिरोली जिल्ह्याचा ४३ वा वर्धापन दिन साजरा होत असताना एकेकाळी मागासलेला म्हणून ओळखल्या जाणारा हा जिल्हा आता औद्योगिकदृष्ट्या पुढे जात आहे, ही जिल्हा वासीयांसाठी अतिशय आनंदाची बाब आहे.

लॉयड्स मेटल्स अँड मेटल्स या कंपनीने सुरजागड येथील पहाडीवरील लोहखनीजावर आधारित मोठा उद्योग कोनसरी येथे सुरू केलेला आहे. या उद्योगाच्या माध्यमातून जिल्हा विकासात भर पडलेली आहे. आता हजारो बेरा. जगारांना या उद्योगात रोजगार मिळालेला असून या उद्योगाच्या पुढील विस्तारानंतर पुन्हा बऱ्यास लोकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होणार आहेत. या उद्योगाने लोह खणीजावर आधारित उद्योगा सोबतच हेडरी येथे सर्व सुविधा युक्त अत्याधुनिक दवाखाना उभारलेला असून त्याचा लाभ आता अतिशय दुर्गम भागातील आदिवासी जनतेला मिळत आहे.

शैक्षणिक सत्रात सुध्दा लॉयड्सने भरिव काम सुरू केले आहे. क्रीडा क्षेत्रात युवकांना स्थान मिळावे यासाठी उपक्रम राबवले जात असून उच्च शिक्षणासाठी आदिवासी मुलांना विदेशात पाठविण्याचे काम सुध्दा या उद्योगाच्या व्यवस्थापनाने केले आहे.

उद्योगात काम करणारे कामगार हे मजूर नसून कंपनीचे सदस्य आहेत या भावनेतून लॉयड्सची वाटचाल सुरू आहे. त्यामुळे या उद्योगाची नक्कीच भरभराट होऊन येथील जनतेला त्याचा लाभ होईल असा जिल्हावासीयांना विश्वास आहे. गडचिरोली जिल्ह्याची वाटचाल आता प्रगतीच्या दिशेने सुरू झालेली असून लॉयड्समुळे हा जिल्हा स्टील हब म्हणून जगाच्या नकाशावर येईल व जिल्हा विकासा सोबतच सर्वसामान्य जनतेच्या प्रगतीमध्येही या उद्योगाचा हातभार लागेल, अशी अपेक्षा आहे.

आवृत्ती प्रमुख
गडचिरोली

LLOYDS METALS
Making Steel that lasts, Building Values that endure

LLOYDS INFINITE FOUNDATION

गडचिरोली प्रगतीचा दीपस्तंभ

गडचिरोलीचा ४३ वा स्थापना दिन साजरा होत असताना, लॉर्ड्स मेटल्स अँड एनर्जी लिमिटेडला गडचिरोलीकरांसोबत त्यांच्या विकासासाठी सहभागी असल्याचा सार्थ अभिमान आहे.

सुरजागड लोहखनिज खाणीपासून ते आगामी कोनसरी पोलाद प्रकल्पापर्यंत, गडचिरोली औद्योगिक क्रांती घडवत आहे.

ग्रीन गडचिरोली: शहरात ३०,०००+ आणि जिल्ह्यात ११ लाख वृक्षारोपण प्रगतीपथावर, तसेच दरवर्षी १.५ लाख रोपांची जागतिक दर्जाची नर्सरी प्रस्तावित.

लॉर्ड्स राज विद्या निकेतन द्वारे सर्वासाठी शिक्षण आणि ऑस्ट्रेलियातील कर्टिन विद्यापीठात गडचिरोलीच्या विद्यार्थ्यांच्या बॅचेसला मिळतेय जागतिक दर्जाचे उच्च शिक्षण.

महत्त्वपूर्ण उपलब्धी

हेड्री आणि मंगेर येथील तलावांचे पुनरुज्जीवन, निसर्गसौंदर्य व जलजीवन दोन्हीचे संवर्धन.

सर्वासाठी आरोग्यसेवा: काली अम्मल मेमोरियल हॉस्पिटलमध्ये आतापर्यंत १.३० लाख+ लाभार्थ्यांना मिळाली अत्युत्कृष्ट आरोग्य सेवा.

कौशल्य व रोजगार: प्रशिक्षण केंद्रे व स्थानिक संधींमुळे उज्ज्वल भवितव्य आकार घेत आहे.

तंत्रज्ञान व ज्ञान: गोंडवाना आणि कर्टिन विद्यापीठांसोबत सामंजस्य करार करून भारतातील सर्वोत्तम खाण अभियंते घडतील विद्यापीठ तंत्रज्ञान संस्थेत.

“येथील प्रगती हे फक्त स्वप्न नाही - ते वास्तव आहे, गडचिरोलीच्या जनतेसोबत आकार घेत असलेले.”

प्रत्येक गडचिरोलीकरास जिल्ह्याच्या स्थापना दिनाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

गडचिरोली जिल्हा २६ ऑगस्ट १९८२ रोजी चंद्रपूर जिल्ह्यापासून वेगळा करण्यात आला, तेव्हा हा महाराष्ट्राचा ३१ वा जिल्हा म्हणून अस्तित्वात आला. पूर्वीचे गडचिरोली, सिरोंचा हे २ तालुके चंद्रपूर जिल्ह्यामधील होते. गडचिरोली जिल्हा महाराष्ट्र राज्यात ईशान्य दिशेला असून तेलंगणा व छत्तीसगड राज्यांच्या सीमेलगत आहे. हा जिल्हा जवळपास ७६% जंगलाने व्यापलेला असल्याने जिल्हा नक्षलग्रस्त आहे. फार प्राचीन काळी ह्या प्रदेशावर राष्ट्रकूट यांचे राज्य होते. त्यानंतर चालुक्य वंशाचे व नंतर देवगिरीच्या यादवांचे राज्य आले. यानंतर गडचिरोलीवर गोंड राजांनी राज्य केले. तेराव्या शतकात, खांडक्या बल्लाळशाह यांनी चंद्रपूरची स्थापना केली. त्यांनी आपली राजधानी सिरपूर येथून चंद्रपूर येथे हलविली. याच काळात चंद्रपूर प्रदेश हा मराठ्यांच्या सत्तेखाली आला. १८५३ मध्ये, बेरार हा चंद्रपूर (पूर्वीचे चंद्रपूर) प्रदेशाचा भाग ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनीच्या ताब्यात आला.

१८५४ मध्ये चंद्रपूर हा बेरार या प्रदेशामधला स्वतंत्र जिल्हा म्हणून अस्तित्वात आला. ब्रिटिशांनी १९०५ मध्ये चंद्रपूरमधील व ब्रह्मपुरीमधील जमीनदारी व मालमत्ता हस्तांतरण करून गडचिरोली तालुक्याची निर्मिती केली. राज्याची पुनर्रचना होण्यापूर्वी हा भाग १९५६ पर्यंत केंद्रीय अधिपत्याखाली होता. त्यानंतर राज्यपुनर्रचनेनुसार चंद्रपूर बॉम्बे स्टेटमध्ये समाविष्ट करण्यात आले. १९६० मध्ये महाराष्ट्र राज्य निर्माण झाले, त्यांत चंद्रपूर हा जिल्हा समाविष्ट झाला. १९८२ मध्ये चंद्रपूर जिल्ह्याचे विभाजन करून स्वतंत्र गडचिरोली जिल्हा अस्तित्वात आला.

जिल्ह्याच्या ईशान्य भागात, धानोरा, एटापल्ली, अहेरी व सिरोंचा हे तालुके असून ते घनदाट जंगलाने व्यापलेले आहेत. जिल्ह्याच्या भाभरागड, टिपागड, पलसगड व सुरजागड भागात उंच टेकड्या आहेत. जिल्हा हा आदिवासी, मागासलेला, डोंगरदर्यांनी व घनदाट जंगलाने व्याप्त असून अविकसित समजला जातो. महाराष्ट्राच्या पूर्वेकडे असलेल्या गडचिरोली जिल्ह्याच्या उत्तरेस भंडारा, पूर्वेस छत्तीसगड राज्य, दक्षिणेस व काहीसा नैऋतेस तेलंगणा राज्य, पश्चिमेस चंद्रपूर जिल्हा आहे. पश्चिमेकडून पूर्वेकडे वाहत जाणाऱ्या गोदावरी नदीचे पात्र जिल्ह्याच्या सीमेलाला लागून असून तिच्या दक्षिण तीरावर हा जिल्हा वसलेला आहे. प्राणहिता (वैनगंगा व वर्धा या नद्यांच्या संगमाने बनलेली नदी) व इंद्रावती ह्या गोदावरीच्या उपनद्या जिल्ह्याच्या सीमाभागात वाहतात. जिल्ह्यात अनुसूचित जातीच्या लोकांची संख्या १,०८,८२४ एवढी असून तिची एकूण टक्केवारी ११.२ होते. आदिवासी जमातींच्या लोकांची संख्या ३,७९,६९६ एवढी असून त्यांचे प्रमाण जिल्ह्यात जास्त आहे. त्यांची टक्केवारी ३८.३० एवढी आहे. जिल्ह्यात एकूण लोकसंख्येपैकी ३८ टक्के लोकसंख्या ही अनुसूचित जमातीची असल्याने हा जिल्हा महाराष्ट्रातला आदिवासी जिल्हा समजला जातो. अनुसूचित जमातीमध्ये मुख्यत्वे गोंड, कोलाम, माडिया, परधान इत्यादी जमातीचे लोक आहेत. त्यांच्या बोलीभाषा गोंडी, माडिया ह्या आहेत. जिल्ह्यातील आदिवासींची विशिष्ट अशी संस्कृती आहे. येथील आदिवासी लोकांचे “पेरसापेन” हे दैवत आहे. ही लोक शुभकार्यप्रसंगी किंवा पिकांचे उत्पादन झाल्यावर “रेला” नावाचे नृत्य करून आनंद व्यक्त करतात. “होल” हे सुद्धा त्यांचे आवडीचे नृत्य आहे. होळी, दसरा व दिवाळी हे त्यांचे मुख्य सण आहेत. आदिवासी जमात ही मुख्यतः जिल्ह्याच्या घनदाट जंगलात वास्तव्य करून आहे. जिल्ह्यातील इतर जातीतील लोक

त्यांचे गणपती, दसरा, दिवाळी, होळी इत्यादी सण साजरे करतात. जिल्ह्याच्या काही भागात झाडीपट्टीतील प्रसिद्ध “नाटक, तमाशा” इत्यादी मनोरंजनाच्या कार्यक्रमांचे दिवाळी ते होळी या कालावधीत झाडीपट्टीतील भागात आयोजन केल्या जाते या मुळे झाडीपट्टी नाटकासाठी वडसा हे तालुका ठिकाण प्रसिद्ध आहे. गणपती, दसरा, होळी या सणाचे वेळी तसेच शंकरपटाच्या निमित्ताने आयोजन होते.

झाडीपट्टी रंगभूमी

झाडीपट्टी रंगभूमी ही आपले वेगळेपण जपत कार्यशील आहे. या रंगभूमीने हजारो कलावंत घडवले आहेत. या झाडीपट्टी प्रदेशात जवळपास पन्नास नाट्यमंडळे असून, येथे दोनशेहून अधिक नाटकांचे लिखाण झाले आहे. शंभराहून अधिक नाट्यलेखक आपल्या लेखणीद्वारे नाट्यलेखन करीत आहेत. सुगीच्या हंगामात दिवाळीनंतर शेतातील पीक हाती आले की, देसाईगंज (वडसा) येथील नाटकांना प्राप्ति होतो. झाडीपट्टी रंगभूमीवर लोककथा, लोकगीते, दशावतार, लळीत, खडीगंगत, दंडार, दंडीगान, गोंधळ, कळसूरी

गडचिरोली : विकासाच्या वाटेवर

वयाच्या आठव्या वर्षी १९०९ मध्ये चिलिया बाळाची भूमिका केली होती. असे अनेक कलावंत येथे घडले. झाडीपट्टी रंगभूमीवर म्हणावे तेवढे संशोधन झालेले दिसत नाही, झाडीपट्टी रंगभूमीचे योगदान एकूणच मराठी रंगभूमीला समृद्ध करण्यासाठी फार मोलाचे आहे. झाडीपट्टी रंगभूमीवरील संशोधन भावी काळातील संशोधकांसाठी उपयुक्त ठरेल असा मला विश्वास वाटतो. झाडीपट्टी रंगभूमीवर लेखन व सादरीकरण यातील वैविध्यपूर्ण आहे. झाडीपट्टी रंगभूमीला अनेक

कलावंतांनी उभे केले आहे. झाडीपट्टी रंगभूमीवर नाट्यकला रुजविण्यात कोहळी समाजाचे लक्षणीय योगदान आहे. हा कोहळी समाज जमीनदारी आणि मालगुजारी करायचा. या कलारसिकांना दंडारी पाहण्याचा छंद होता. त्यांनी स्वतःचे दंडारमंडळ आणि त्यानंतर नाट्यमंडळ गावोगावी सुरू केले. यातून झाडीपट्टी रंगभूमी बहरली. सण-उत्सवात निमित्ताने आगळ्यावेगळ्या पण वैभवशाली, गौरवसंपन्न आणि समृद्ध अशा लोक उत्सवांची रेलचेल या भागात असते. यामध्ये मंडई, शंकरपट, गळ,

यात्रा यांचा समावेश आहे. विविध कला प्रकार येथे सादर केले जातात. विविध सण उत्सवांच्या आयोजनातून सामूहिकरीत्या साकार होणारी दंडार, नाटके, गोंधळ, तमाशा, राधा यांचा विशेषत्वाने मनोरंजनात्मक कार्यक्रमांमध्ये समावेश होतो. सर्व लोककला प्रकार झाडीपट्टी रंगभूमीवर सादर केले जातात. नाट्यसादरीकरणासाठी नेपथ्यात पडदे, सिनसिनेरी वापरतात. संगीताचे साहित्य वाद्य तयार केले. झाडीपट्टी रंगभूमीवर तीन-तीन महिने तालीम करून

नाट्यचपरंपरेच्या या भूमीला झाडीपट्टी रंगभूमी म्हणून अनेक दशकांपासून ओळख मिळाली आहे. माहिती-तंत्रज्ञानाच्या आजच्या इंटरनेट युगात मानवी मनाला हवे ते अगदी सेकंदात पाहायला मिळत असूनही झाडीतला प्रेक्षक मात्र झाडीपट्टी रंगभूमीवरील नाटकांचा दिलदारपणे आस्वाद घेतो, ही झाडीपट्टी रंगभूमीची ही एक खासियत म्हणावी लागेल. रात्री १० वाजेपासून पहाटेपर्यंत चालणारी नाटके हेही एक वैशिष्ट्य! येथील रंगभूमीची मनोभावे सेवा करून आपली कला अर्पण करणारे सारे कलावंत आणि त्यावर जीव ओवाळत प्रेम करणारे रसिक यांच्यामुळे झाडीच्या प्रत्येक नाटकाला आजही तोबा गर्दी उजळते. आजपासून तब्बल ९० वर्षांपूर्वी ब्रिटिशकालीन भारताच्या इंग्रज सत्ताधार्यांनासुद्धा झाडीपट्टी रंगभूमीच्या नाटकांनी पार वेड लावले होते. इंग्रजांना मराठी भाषा समजत नसल्यामुळे भाषांतरकाराची मदत घेऊन मराठीचे हिंदी, इंग्लिश भाषेत रूपांतर केले जात होते. ब्रिटिश सरकारने झाडीपट्टी रंगभूमीवरील नाटकांचा आस्वाद घेतला होता.

झाडीपट्टी रंगभूमीचे सामाजिक योगदान :- कला आणि समाज या दृष्टीने झाडीपट्टी रंगभूमीचे सामाजिक महत्त्व फार आहे. नाटकाच्या माध्यमातून मनोरंजनाबरोबर सामाजिक प्रबोधन साधण्याचे काम होत आहे. समाजातील ज्वलंत प्रश्नांना वाचा फोडण्याचे काम केले जात आहे. अनेकांना रोजगारही उपलब्ध झाला आहे. नोकरीच्या निमित्ताने बाहेर

जाणाऱ्यांचा समावेश आहे. विविध कला प्रकार येथे सादर केले जातात. विविध सण उत्सवांच्या आयोजनातून सामूहिकरीत्या साकार होणारी दंडार, नाटके, गोंधळ, तमाशा, राधा यांचा विशेषत्वाने मनोरंजनात्मक कार्यक्रमांमध्ये समावेश होतो. सर्व लोककला प्रकार झाडीपट्टी रंगभूमीवर सादर केले जातात. नाट्यसादरीकरणासाठी नेपथ्यात पडदे, सिनसिनेरी वापरतात. संगीताचे साहित्य वाद्य तयार केले. झाडीपट्टी रंगभूमीवर तीन-तीन महिने तालीम करून

नाट्यचपरंपरेच्या या भूमीला झाडीपट्टी रंगभूमी म्हणून अनेक दशकांपासून ओळख मिळाली आहे. माहिती-तंत्रज्ञानाच्या आजच्या इंटरनेट युगात मानवी मनाला हवे ते अगदी सेकंदात पाहायला मिळत असूनही झाडीतला प्रेक्षक मात्र झाडीपट्टी रंगभूमीवरील नाटकांचा दिलदारपणे आस्वाद घेतो, ही झाडीपट्टी रंगभूमीची ही एक खासियत म्हणावी लागेल. रात्री १० वाजेपासून पहाटेपर्यंत चालणारी नाटके हेही एक वैशिष्ट्य! येथील रंगभूमीची मनोभावे सेवा करून आपली कला अर्पण करणारे सारे कलावंत आणि त्यावर जीव ओवाळत प्रेम करणारे रसिक यांच्यामुळे झाडीच्या प्रत्येक नाटकाला आजही तोबा गर्दी उजळते. आजपासून तब्बल ९० वर्षांपूर्वी ब्रिटिशकालीन भारताच्या इंग्रज सत्ताधार्यांनासुद्धा झाडीपट्टी रंगभूमीच्या नाटकांनी पार वेड लावले होते. इंग्रजांना मराठी भाषा समजत नसल्यामुळे भाषांतरकाराची मदत घेऊन मराठीचे हिंदी, इंग्लिश भाषेत रूपांतर केले जात होते. ब्रिटिश सरकारने झाडीपट्टी रंगभूमीवरील नाटकांचा आस्वाद घेतला होता.

सेवाभावी शोधग्राम

शोधग्राम, डॉ. अभय बंग आणि डॉ. राणी बंग यांनी वसवीलेले एक छोटसं गाव. गडचिरोली गावापासून १७ की. मी. अंतरावर असलेले एक अभूतपूर्व गाव. डॉ. अभय बंग आणि डॉ. राणी बंग या दांपत्याने स्थापन केलेली संस्था सर्वद्व. ही संस्था स्थापन करण्याचा त्यांचा उद्देश असा की आदिवासी लोकांमध्ये स्वतःच्या आरोग्याविषय जागरूकता निर्माण करणे आणि आरोग्य विषयक सोयी त्यांना उपलब्ध करून देणे. गडचिरोली पासून जवळच असलेले एक वेगळंच गाव. हमरुस्त्यावर शोधग्रामची पाटी दिसली आणि तिथून डावीकडे वळले की काही अंतरावरच शोधग्रामचे प्रमुख द्वार दिसते. अतिशय कलात्मक कमना आणि तसाच कलात्मक प्रमुख दरवाजा. या प्रमुख दरवाजातून थोडेसे आत

मध्यभागी डॉ. बंग यांचे वडील, ठाकूरदास बंग, यांच्या स्मृतीनिमित्त एक स्मृतिचिन्ह म्हणून एक चरखा ठेवलेला आहे. या स्मृतिचिन्हामुळे या जगेला एक वेगळेच महत्त्व प्राप्त झाल्यासारखे वाटते. येथील प्रत्येकजण अतिशय हसतमुख आणि नम्र आहे. आपोआपच आपल्यातही एक प्रकारची नम्रता आणि सकारात्मक उत्साह आल्यासारखे वाटते. डॉ. बंग यांचा मुलगा अमृत बंग हे देखील येथील काम बघतात रोज संध्याकाळी ६.४५ वाजता इथे प्रार्थना असते. सध्याचे सर्व समोरचे सर्वात मोठे आव्हान म्हणजे तंबाखूचे व्यसन. या व्यसनाचे सर्वात कमीत कमी वय म्हणजे वय वर्षे ५. इतक्या लहान वयाची मुले तंबाखूचे व्यसन करतात. ग्राम आरोग्य सेवा या उपक्रमांतर्गत संचने प्रशिक्षित स्त्री आरोग्यदूत नेमले आहेत साध्या नववारी लुगड नेसलेल्या स्त्रीया आरोग्यदूत म्हणून काम करतात गडचिरोलीच्या आसपासच्या जवळजवळ ४० गावात नवजात बालकांच्या मृत्यूचे प्रमाण प्रचंड आहे. त्याचे कारण एकतर यांची प्रसुति घरीच होते. त्या वेळेस जर काही त्रास झाला तर बाळ जाण्याची शक्यता असते, तसेच अनेक अंधश्रद्धा आणि चुकीच्या पारंपारीक गोष्टींमुळे बाळाची आणि आईची योग्य प्रकारे काळजी घेतली जात नाही. म्हणून संचने या ४० गावातून ४० बाया निवडल्या,

उद्योग जिल्ह्यात चामोशी तालुक्यामध्ये आष्टी येथे पेपर मिलचा कारखाना असून इतर कोणतेही मोठे उद्योगधंदे नाहीत. यामुळे, जिल्हा हा आर्थिकदृष्ट्या मागासलेला आहे. जिल्ह्यात भाताचे उत्पादन जास्त होत असल्याने भात गिरण्यांची संख्या जास्त आहे. भातसडीचे उद्योग व कागद कारखाने जिल्ह्यात आहेत पण मोठे उद्योग नाहीत. जिल्ह्यात कोसाचे उत्पादन होत असून कोसा उत्पादन केंद्र आरमोरी येथे आहे. मागील काही वर्षात गडचिरोली जिल्ह्याचा कायापालट होवू लागला असून, सुरजागड पहाडीवर लॉयड मेटल या कंपनीकडून खनिजाचे उत्खनन सुरू झाले आहे परिणामी, अनेक बेरोजगारांना रोजगार मिळाला असून, विकासाच्या दिशेने जिल्ह्याची वाटचाल सुरू आहे.

असलेल्या लोकांना नाटकांच्या निमित्ताने गावाची ओढ लागते. त्यांची मातीशी नाळ कायम जुळवून ठेवण्याचे काम झाडीपट्टी रंगभूमीच्या माध्यमातून होत आहे. गावात पाहणे येत असल्याने अनेक उपवर मुलां-मुलींचे विवाह जुळवून आणण्याचा योग या निमित्ताने साधला जातो. सामाजिक, पौराणिक, ऐतिहासिक नाटकांचे प्रयोग झाल्यावर नवेगावबांधच्या नाट्यमंडळाने प्रस्तुत केलेल्या नाटक प्रयोगांनी प्रभावित होऊन तत्कालीन कलेक्टर स्मिथ यांनी श्री बालाजी प्रासादिक नाट्य मंडळाचे कर्तव्ये सीताराम पाटील डोंगरवार यांचा पदक देऊन त्यांचा गुणगौरव केला. आजही ते मेडल सीताराम पाटलांचे नातू नारायण माधवराव डोंगरवार, रा.धाबेपवनी (जि.गोंदिया) यांच्या घरी जपून ठेवले आहे. झाडीपट्टी रंगभूमीच्या इतिहासातील हा एक सुवर्णक्षण असून झाडीच्या रंगभूमीचा प्रभाव आणि लोकप्रियता यातून स्पष्ट होते. सीताराम पाटील डोंगरवार यांच्या नेतृत्वात नवेगावबांध येथील कलाकार मंडळींनी सिंहाचा छावा हे संगीत नाटक सादर केले. या नाटकात अरण्यपुत्र माधवराव डोंगरवार, रामकृष्ण डोंगरवार, लटारू पोतदार, गणा गायकबाड, सीताराम पवार, काशिनाथ डोंगरवार, आत्माराम बाळबुंदे, पंढरी डोंगरवार, हरी

खुणे, पांडुरंग बोरकर, रामा डोंगरवार यांनी अभिनय केला होता, अशी माहिती उपलब्ध आहे. कसेला कसेलेही बंधन नसतात. केवळ अंगभूत असलेल्या कलेच्या जोरावर येथील कलावंत रंगभूमीवर आपली कला सादर करीत आहे. परंतु झाडीपट्टीमध्ये अभिनय, संगीत यांचे प्रशिक्षण देणाऱ्या संस्था निर्माण झाल्यास झाडीपट्टी रंगभूमीचे भविष्य आणखी उज्वल होऊ शकते. झाडीपट्टी रंगभूमीने आपले वेगळे पण जपत नाटकातील कलेक्टर स्मिथ यांनी श्री जागतिकीकरणहाती आपले स्थान अबाधित ठेवले आहे. झाडीपट्टी रंगभूमी ही महाराष्ट्रातील एक वैशिष्ट्यपूर्ण अशी रंगभूमी आहे या रंगभूमीने समग्र भारतीय रंगभूमीला सशक्त कलावंत दिलेले आहेत. भारतीय रंगभूमी समृद्ध करण्यात झाडीबोलीत पट्टी रंगभूमीचे योगदान हे अमोघ आहे. झाडीपट्टी रंगभूमी या देशातील एक अतिशय समृद्ध अशी रंगभूमी आहे. झाडीपट्टी रंगभूमीवर संशोधन होणे ही काळाची गरज आहे.

व्यवसाय

हा जिल्हा बांबूची झाडे व तेंदूपानांकरिता प्रसिद्ध आहे. भात हे जिल्ह्याचे मुख्य पीक आहे. याव्यतिरिक्त तूर, गहू, ज्वारी, सोयाबीन, जवस इत्यादी कृषी उत्पादने घेतली जातात. जिल्ह्यातील लोकांचा मुख्य व्यवसाय शेती आहे.

ज्यांना लिहिता वाचता येत होते आणि ज्यांना स्वतःची मुले आहेत. मग या सर्वांना सर्वचया टीमने लहान बाळाची हॉस्पिटलमधे जशी काळजी घेतली जाते त्या पद्धतीचे प्रशिक्षण दिले.

यात त्यांना बाळाचे वजन करणे, बाळाला इन्जेक्शन देणे, शिवाय एखादे बाळ जर बालपनात गुदमरले असेल तर त्याला कसे वाचवायचे या सर्व गोष्टींचे उत्तम प्रशिक्षण दिले. यांना स्त्री आरोग्यदूत असे म्हणतात. या ४० गावांमध्ये १९९४ पासून सर्व च्या स्त्री आरोग्यदूत काम करायला लागल्या आणि आजतागायत या ४० आरोग्यदूत सर्व चे हे अनमोल कार्य अविरोधपणे करीत आहेत. आज या ४० गावातील नवजात बालकांच्या मृत्यूचे प्रमाण जवळजवळ ६३% ने कमी झाले आहे.

शोधग्राममधील हॉस्पिटलची रचना देखील आदिवासींना केंद्रस्थानी ठेवून केलेली आहे. येथील खोल्या म्हणजे छोट्या छोट्या कुटी आहेत जिथे

आदिवासी पेशंट आपल्या नातेवाईकांसोबत राहू शकतो. कारण डॉ. बंग याना असे जाणविले की आदिवासी आपला पेशंट हॉस्पिटलमधे ठेवत नाही कारण त्याला असुरक्षित वाटते. पण या सोयीमुळे तो प्रश्नच मिटला. दर २-३ महिन्यांनी पुणे, मुंबई अशा अनेक ठिकाणहून डॉक्टर्स इथे येतात आणि हर्निया पासून ते अगदी स्पाइन सर्जरी पर्यंत सगळ्या सर्जरी येथे करतात. आपल्या विचारापातीलकडचे हे समाजकार्य आहे. आदिवासींमधे राहून त्यांना काय समस्या आहेत त्या शोधून काढायच्या आणि मग त्या सोडविण्यासाठी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करायची. हे या दांपत्याचे काम निःशब्द करून टाकणारे आहे. या कामात त्यांना साथ देणारी आनंद आणि अमृत ही त्यांची दोन मुले आणि सर्व ची टीम सुद्धा तितक्याच निष्ठेने हे समाजकार्य करते आहे. डॉ. अभय बंग, डॉ. राणी बंग आणि त्यांची सर्वची टीमला सॅल्यूट!

गडचिरोली जिल्ह्यातील अतिदुर्गम आदिवासी गावामध्ये ताडीच्या झाडावर चढून ताडी काढताना एक आदिवासी बांधव.

घोटसुरचा टिंग-टिंगगोटा :- बांडिया नदीच्या काठावरचा हा भलामोठा वैशिष्ट्यपूर्ण दगड. एवरी दगडावर दगड मारला की टक् ? टक् ? असा आवाज येतो; मात्र या दगडावर दुसरा दगड मारल्यास मंदिरातील घंटीसारखा टिंग टिंग असा आवाज येतो. एटापल्ली तालुक्यात हा दगड टिंग - टिंग गोटा म्हणून ओळखला जातो. हा दगड पाहण्यासाठी पर्यटक घोटसुरला भेट देतात.

लोकबिरादरी : लोकसेवेची ५१ वर्ष

आदिवासी आणि ग्रामस्थांसाठी शाळा

जेव्हा डॉ. आमटे यांना लक्षात आले की ते ज्या समस्यांना तोंड देत आहेत त्यापैकी काही सामाजिक स्वरूपाचे आहेत आणि आदिवासींच्या अंधश्रद्धेत खोलवर रुजलेले आहेत, तेव्हा त्यांनी शाळा सुरू करण्याचा निर्णय घेतला. पालकांना त्यांच्या मुलांना शाळेत पाठवण्यासाठी ते गावोगावी गेले आणि म्हणून २५ विद्यार्थ्यांच्या तुकडीने लोक बिरादरी येथील आश्रमशाळा सुरू केली. आज, त्यात प्राथमिक ते बारावीपर्यंत सुमारे ६५० विद्यार्थी आहेत.

ही शाळा खरोखरच वेगळी आहे. बहुतेक विद्यार्थी आदिवासी असल्याने, मराठी भाषा (महाराष्ट्र राज्याची स्थानिक भाषा) त्यांच्यासाठी परकी आहे. आदिवासी जंगलात, झाडांखाली आणि प्राण्यांमध्ये राहतात, त्यामुळे अशा विद्यार्थ्यांना वर्गात ठेवणे ही एक कठीण परीक्षा होती. संक्रमण सोपे करण्यासाठी, स्थानिक पातळीवर आदिवासी माडिया भाषेत सानुकूलित पाठ्यपुस्तके तयार करण्यात आली, जी पहिली इयत्तेत शिकवली गेली आणि हळूहळू तिसरी इयत्तेपर्यंत मराठी भाषेत बदलली गेली. तसेच, वर्ग केवळ वर्गातच नव्हे तर नदीकाठावर, झाडांखाली आणि अंनिमल आर्क परिसरात देखील आयोजित केले जातात जेणेकरून विद्यार्थ्यांना घराची भावना मिळेल.

या शाळेतील विद्यार्थ्यांनी क्रीडा क्षेत्रातही चांगली कामगिरी केली आहे आणि राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडा स्पर्धांमध्ये महाराष्ट्र राज्याचे प्रतिनिधित्व केले आहे. काही विद्यार्थी प्राध्यापक म्हणून परत आले आहेत आणि त्यापैकी काहींनी त्यांचे वैद्यकीय शिक्षण देखील पूर्ण केले आहे.

अतिदुर्गम गडचिरोली जिल्ह्याच्या भामरागड तालुक्यात लोकसेवेच्या चळवळीने ५२ व्या वर्षात पदार्पण केले आहे. बाबा आमटे यांच्या अथक प्रयत्नातून उभा झालेला लोकबिरादरी प्रकल्प आजही त्याच आस्थेने रुग्णांची सेवा करतो आहे, विद्यार्थी घडवतो आहे आणि एका मागास समाजात विकासाचा नवा सूर्य पेरतो आहे. लोक बिरादरी प्रकल्प हा महारोगी सेवा समिती , वरोगा चा एक सामाजिक प्रकल्प असून, २३ डिसेंबर १९७३ रोजी समाजसेवक बाबा आमटे यांनी याची सुरुवात केली.

सद्य:स्थितीत डॉ. प्रकाश आमटे आणि त्यांच्या पत्नी डॉ. मंदाकिनी आमटे, डॉ दिगंत आमटे व डॉ. अनघा आमटे आणि अनिकेत व समीक्षा त्याच लोकल्याणाच्या भावनेतून सेवा करीत आहेत या प्रकल्पाच्या सुरुवातीच्या काळात घनदाट आणि दुर्गम जंगलाच्या कठीण परिस्थितीत मोठा संघर्ष करावा लागला. १९७३ मध्ये सुरू झालेले हे केंद्र अलीकडेच ४० खाटांच्या पूर्ण रुग्णालयात विकसित झाले आहे आणि दरवर्षी ४५,००० हून अधिक रुग्णांना सेवा देते. हेमलकसा येथे हे रुग्णालय आजूबाजूच्या घनदाट जंगलात वसलेले आहे, जिथे माडिया गोंड आदिवासी रुग्णांना बरे होण्यास सर्वात जास्त आरामदायी वाटते. दररोज शेकडो रुग्ण लांब आणि कठीण मार्गावरून कधीकधी पायी चालत रुग्णालयात येतात. १९७६ मध्ये आदिवासी मुलांसाठी

रानडुकर, मगरी, सिंह, तरस इत्यादींचा समावेश आहे. १९७३ मध्ये डॉ. बाबा आमटे यांनी सुरू केलेला लोक बिरादरी प्रकल्प महाराष्ट्रातील गडचिरोली जिल्ह्यातील हेमलकसा या छोट्याशा गावात आहे. त्यावेळी, पक्षे रस्ते नव्हते आणि सर्वात जवळचे आलापल्ली शहर ७० किमी अंतरावर आहे (घनदाट जंगलातून एक दिवस चालणे / ट्रेक करणे आवश्यक होते). बाबा आमटे हेमलकसा येथे गेले आणि तेथील आदिवासी लोकांच्या (माडिया गोंड) राहणीमान पाहून ते थक्क झाले. त्यांना अत्यंत गरिबी, व्यापक कुपोषण आणि इतर लोकांकडून होणारे उच्च पातळीचे शोषण आढळले. राज्याचा पूर्ण अभाव आणि त्याचे लक्ष पाहून त्यांनी लोक बिरादरी आणि त्यांचे पुत्र डॉ. प्रकाश आमटे आणि त्यांच्या पत्नी डॉ. मंदाकिनी आमटे यांची पायाभरणी केली. या दुर्गम भागात, या लोकांच्या आरोग्यसेवेच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी रुग्णालय उभारण्याची जबाबदारी त्यांनी स्वतःवर घेतली. आज लोक बिरादरी प्रकल्प चार प्राथमिक कार्यक्रम चालवते: आदिवासी आणि ग्रामस्थांसाठी रुग्णालय आमटेज अंनिमल आर्क -एक प्राणी अनाथाश्रम आदिवासी आणि गावातील मुलांसाठी शाळा व्यावसायिक आणि उपजीविका आश्रय दिला आहे. उदाहरणार्थ, मांस आणि कातडीसाठी चित्याच्या पालकांशी शिकार झाल्यानंतर त्यांच्याकडे चित्याचे पिल्लू आणण्यात आले. डॉ. आमटे यांना ते प्राणी खूप आवडतात आणि तुम्ही त्यांना त्यांच्यासोबत खेळताना पाहू शकता. त्यांची मुले, डॉ. दिगंत आणि अनिकेत, या वन्य प्राण्यांसोबत वाढले आणि त्यांच्याशी त्यांचे एक विशेष नाते आहे.

आदिवासींचा विश्वास संपादन करण्यासाठी, डॉ. प्रकाश आमटे आणि डॉ. मंदाकिनी आमटे यांनी प्रथम त्यांची स्थानिक भाषा शिकली. सुरुवातीच्या काळात, त्यांनी रुग्णांवर उपचार केले आणि लोकांचा विश्वास संपादन करण्यासाठी उघड्यावर मूलभूत शस्त्रक्रिया केल्या.

आज, हे रुग्णालय २५० किमीच्या परिघात सुमारे १००० गावांना (आदिवासी आणि बिगर-आदिवासी) सेवा देते. ते दरवर्षी सुमारे ४५,००० रुग्णांना सेवा देते आणि दररोज सरासरी १३० ओपीडी (बाह्य रुग्ण विभाग) भेटी देतात, त्यापैकी जवळजवळ ८०% रुग्ण हे पुनरावृत्ती रुग्ण

घेऊ शकत नव्हते किंवा त्यांच्या

असतात. ज्यांना जास्त काळ उपचारांची आवश्यकता असते किंवा ज्यांच्या डोसची वारंवारता समजून घेण्यासाठी वेळ लागतो अशा रुग्णांसाठी येथे ५० खाटांची इनपेशंट क्षमता आहे.

ग्णालय डॉक्टरांच्या सल्ल्यासाठी किंवा प्रक्रियांसाठी, प्रयोगशाळेच्या चाचण्यांसाठी किंवा औषधांसाठी कोणतेही शुल्क आकारत नाही. रुग्णाला इजेक्शन दिल्यावरच फक्त १० रुपये द्यावे लागतात. रुग्णालयात एक्स-रे,सोनोग्राफी आणि मूलभूत रक्त आणि मूत्र विश्लेषण उपकरणे असलेली एक चांगली प्रयोगशाळा आहे. दंतवैद्यकीय विभाग देखील आहे, ज्याची काळजी स्वयंसेवक असलेले डॉ. मयूर घेतात. त्यांचे पुत्र डॉ. दिगंत आणि सून डॉ. अनघा हे रुग्णालय चालवतात आणि चार दशकांपूर्वी डॉ. प्रकाश आमटे यांनी पेटवलेल्या आशेचा किरण जिवंत ठेवतात.

डॉ. प्रकाश आमटे यांनाही प्राण्यांवर प्रेम आहे आणि त्यांनी आदिवासींच्या शिकारीमुळे अनाथ झालेल्या अनेक वन्य प्राण्यांना आश्रय दिला आहे. उदाहरणार्थ, मांस आणि कातडीसाठी चित्याच्या पालकांशी शिकार झाल्यानंतर त्यांच्याकडे चित्याचे पिल्लू आणण्यात आले. डॉ. आमटे यांना ते प्राणी खूप आवडतात आणि तुम्ही त्यांना त्यांच्यासोबत खेळताना पाहू शकता. त्यांची मुले, डॉ. दिगंत आणि अनिकेत, या वन्य प्राण्यांसोबत वाढले आणि त्यांच्याशी त्यांचे एक विशेष नाते आहे.

कुटुंबाचे पालनपोषण करण्यासाठी त्यांना शाळा सोडावी लागली, त्यांना दुग्धव्यवसाय, कुकुटपालन आणि बांबू हस्तकलेचे कौशल्य प्रशिक्षण दिले जाते. आदिवासींचा असा विश्वास होता की गायी आणि म्हशींचे दूध पवित्र आहे आणि ते फक्त वासरासाठी आहे आणि ते पिऊ नये किंवा विकू नये. लोक बिरादरी येथे, एक गाय १५-२० लिटर दूध देऊ शकते हे दाखवण्यासाठी एक डेअरी फार्म स्थापन करण्यात आला होता, जे वासरासाठी आणि शेतकऱ्यांसाठी पुरेसे आहे. डेअरी फार्मचा वापर विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण देण्यासाठी आणि दुग्धव्यवसाय करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना कर्जावर गायी पुरवण्यासाठी केला जातो.

विद्यार्थ्यांना त्यांच्या स्वतःच्या कलाकृती जपता याव्यात आणि त्यांचा उपजीविकेसाठी कसा वापर करता येईल हे दाखवता यावे यासाठी बांबू हस्तकलेचे प्रशिक्षण दिले जाते. लोक बिरादरी या हस्तकलांसाठी हमीदार खरेदीदार म्हणून काम करते आणि त्यांच्या केंद्रात आणि विविध प्रदर्शनांमध्ये त्यांची विक्री करते.

आरोग्यसेवा, शिक्षण आणि सामाजिक अन्याय या समस्या एकमेकांशी गुंतलेल्या आहेत आणि लोक बिरादरीमध्ये दाखवल्याप्रमाणे त्यांना एका समग्र, बहुआयामी दृष्टिकोनाची आवश्यकता आहे. येथे प्रबळ इच्छाशक्ती असलेले लोक आहेत, परंतु अशा मर्यादित वातावरणात काम करताना माडिया गोंड आदिवासींचे जीवन चांगले बनवण्यासाठी त्यांचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी त्यांचे मदतीची आवश्यकता आहे.

नेतृत्वासाठीचा २००८ चा रॅमन मॅगसेसे पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. याशिवाय, इतर अनेक पुरस्कार डॉ. विकास आमटे आणि लोकबिरादरी प्रकल्पाच्या नावावर आहेत

व्यावसायिक आणि उपजीविका प्रशिक्षण

शाळेचा एक विस्तार म्हणजे गरजू विद्यार्थ्यांना आणि गावकऱ्यांना व्यावसायिक प्रशिक्षण आणि उपजीविकेचे कौशल्य प्रदान करणे. काही विद्यार्थ्यांना, जे उच्च शिक्षण

गडचिरोली जिल्ह्याचे खरे शिल्पकार डॉ. श्रीकांत जिचकार

जिल्ह्याचे माजी पालकमंत्री शिवाजीराव मोघे यांनी दिला जुन्या आठवणींना उजाळा

गडचिरोली जिल्ह्याचा आज २६ ऑगस्ट रोजी ४३ वा वर्धापनदिन साजरा होत असताना गडचिरोली जिल्ह्याच्या निर्मितीसाठी खऱ्या अर्थाने श्रेय माजी मंत्री व माझे सहकारी कै. श्रीकांत जिचकार यांच्याकडे जाते खऱ्या अर्थाने ते गडचिरोलीचे शिल्पकार होते असे गडचिरोली जिल्ह्याचे माजी पालकमंत्री शिवाजीराव मोघे यांनी सांगितले. गडचिरोली जिल्हा झाल्यावर पुढे १८ वर्षे राज्यात दुसरा कोणताही जिल्हा झाला नाही. त्यावेळी डॉ. श्रीकांत जिचकार यांनी पुढाकार घेतला नसता व तत्कालीन मुख्यमंत्री बॅरिस्टर बाबासाहेब भोसले यांनी तातडीने निर्णय घेतला नसता तर गडचिरोली जिल्ह्याचा प्रश्न कायम रखडला असता. त्यामुळे डॉ. श्रीकांत जिचकार यांचे गडचिरोली जिल्ह्याच्या निर्मितीत मोठे योगदान आहे हे नाकारता येत नाही असे मोघे म्हणाले. तत्कालीन मुख्यमंत्री ए. आर. अंतुले यांच्या काळात कुलाबा जिल्ह्याचे नामकरण रायगड झाले व विस्ताराने मोठे असलेलेकोकणातील रत्नागिरी व मराठवाड्यातील उस्मानाबाद जिल्ह्याचे विभाजन होऊन सिंधुदुर्ग व लातूर जिल्हे अस्तित्वात आले. अंतुले यांनी विदर्भातील विस्ताराने मोठा व आदिवासी बहुल लोकसंख्या असलेल्या चंद्रपूर जिल्ह्याचे विभाजन करण्याचे जाहीर केले. चंद्रपूर जिल्हा विस्ताराने मोठा होता. पावसाळ्यात वैनगंगा सह इतर मोठ्या नद्यांना महापूर आल्यावर अहेरी, सिरोंचा, गडचिरोली सह इतर भागांचा मुख्यालयाशी संपर्क अनेक महिने होत नसे वाहतुकीचे मार्ग मर्यादित होते. विशाल नद्यांवर मोठे पूल नव्हते. त्यामुळे चंद्रपूर जिल्ह्याचे विभाजन करून दुसरा जिल्हा करण्याची मागणी वाढू लागली. अंतुले मुख्यमंत्री पदावर अल्पकाळ राहिले. त्याच्या नंतर गडचिरोली जिल्ह्याचा विषय मागे पडला. त्यावेळी असलेले लोकप्रतिनिधी बाबुराव मडावी, मारोतराव कोवासे, पेंटरामा तलांटी तसेज याविभागाचे तत्कालीन खासदार शांताराम पोटरुखे यांचे चंद्रपूर जिल्ह्याच्या विभाजनासाठी प्रयत्न सुरू होते. पण नवीन जिल्हा करणे म्हणजे शासनाच्या तजोरीवर कोट्यवधीचा भार त्यामुळे राज्यात नवीन जिल्ह्या न करण्याचा निर्णय तत्कालीन मुख्यमंत्री बॅरिस्टर बाबासाहेब भोसले यांनी घेतला. त्यामुळे चंद्रपूर

जिल्ह्याचे विभाजन हा विषय मागे पडला. त्यावेळी मी नोंदई जिल्ह्याचा पालकमंत्री होतो. त्यावेळी मुख्यमंत्री बाबासाहेब भोसले यांचे सल्लेगार गृहराज्यमंत्री असलेले श्रीकांत जिचकार होते. डॉ जिचकार यांच्याशी माझे अत्यंत जिव्हाळ्याचे संबंध होते. त्यांना मुख्यमंत्र्यांना चंद्रपूर जिल्ह्याच्या विभाजनाबद्दल पटवून दिल्यास मुख्यमंत्री योग्य निर्णय घेतील असा विश्वास मला होता. ठरल्या प्रमाणे मारोतराव कोवासे, पेंटरामा तलांटी, बाबुराव मडावीसह मी डॉ. श्रीकांत जिचकार यांची भेट घेतली. व कायम दुर्लक्षित, नक्षलग्रस्त, विकासापासून दूर आदिवासी भागासाठी वेगळा जिल्हा असणे आवश्यक असल्याचे त्यांना पटवून दिले. पुढचे काम डॉ. जिचकारांनी पोर्टाटिडकीने केले. त्यांनी मुख्यमंत्र्यांसमोर भक्षम बाजू मांडून वेगळा जिल्हा होणे किती आवश्यक असल्याचे पटवून दिले. तत्कालीन मुख्यमंत्री बॅरिस्टर बाबासाहेब भोसले यांनी शेवटी चंद्रपूर जिल्ह्याच्या विभाजनाला परवानगी दिली. महसूल विभागाने तातडीने सर्वेक्षण करून घोटी किंवा गडचिरोली मुख्यालयाचे ठिकाण ठरविले.शेवटी ग्रामपंचायत असलेल्या गडचिरोलीचे स्थान मुख्यालयसाठी निश्चित झाले व २६ ऑगस्ट १९८२ रोजी राज्यात गडचिरोली जिल्हा नव्याने सामील झाला. जिल्ह्याचा उद्घाटन कार्यक्रमसाठी मी व डॉ. श्रीकांत जिचकार मुंबईवरून विमानाने नामपूरला पोहचली. उद्घाटनाच्या दिवशी मुसळधार पाऊस पडत होता. अनेक मार्ग बंद होते. पण नागरिकांचा उत्साह प्रचंड होता. अनेक आदिवासी बांधव त्यांच्या परंपरागत वेशभूषेत आले होते. मंत्री असलेले भगवंतराव गायकवाड यांच्या हस्ते उद्घाटन झाले ,मी व डॉ. श्रीकांत जिचकार मंत्री म्हणून उपस्थित होतो. पुढे गडचिरोली जिल्ह्याचा पहिला पालकमंत्री होण्याची संधी मला मिळाली. आज गडचिरोली जिल्ह्याचा वर्धापन दिन साजरा होत असताना डॉ. श्रीकांत जिचकार यांच्या योगदानाची आठवण येत आहे. त्यावेळी पाहिलं जिल्हाधिकारी रत्नाकर गायकवाड यांच्या साह्याने गडचिरोली जिल्ह्याचा विकासाचा पाया रचण्यास फार मदत झाली.

लघुकथा

रोटी की भूख

कारण रोटी की तलाश में यूँ भटक सकता हैं मैंने कभी सोचा भी नहीं था। उसके चेहरे की मुस्कान देख मेरे और पापा के चेहरे पर हल्की

भर आई।
करिश्मा नरेंद्र मल
गडचिरोली

गडचिरोली जिला

२६ अगस्त १९८२ में बना एक जिला नाम दिया गया जिसे गडचिरोली चंद्रपुर जिले से हुआ था विभाजन लिया था तभी हमारे जिले ने नया रूप आदिवासी जिला के नाम से मशहूर हैं हमारा जिला जिसमें हैं १२ तालुकाओं का हैं समावेश जिले को मिली हैं जंगल के रूप में मानो संपत्ति मिला हुआ जंगल हैं ईश्वरीय देन नक्सल ग्रस्त जिला ये हैं हमारे जिले की पहचान पड़ोसी हैं हमारे आंध्र प्रदेश तेलंगान और छत्तीसगढ़ गडचिरोली जिले में ही हैं विदर्भ की काशी जहां बहती हैं उत्तर वाहिनी नदी हमारे जिले में हैं ब्रिटिश कालीन रेस्ट हाउस यहीं पर हैं कालेश्वर मंदिर और गोदावरी, वैनगंगा और प्राणहिता नदियों का संगम ऐसा हैं हमारा छोटा सा जिला जो हैं प्रकृति की गोद बैठा

करिश्मा नरेंद्र मल (माहेश्वरी)
गडचिरोली
८६०५११२६४६

गडचिरोली संघर्षातून समृद्धीकडे

महाराष्ट्राच्या पूर्वेकडील टोकावर वसलेला गडचिरोली जिल्हा पूर्वी नक्षलवाद, घनदाट जंगल आणि मागासलेपणामुळे चर्चेत असे. पण गेल्या चार दशकांत या जिल्ह्याने संघर्ष, उभारणी आणि औद्योगिक परिवर्तनाचे तीन टप्पे पार करत आता समृद्धीकडे वाटचाल सुरू केली आहे.

कालः संघर्षाचा टप्पा

गडचिरोली जिल्ह्याची स्थापना २६ ऑगस्ट १९८२ रोजी झाली. सुरुवातीच्या दोन दशकांत नक्षलवादाचे सावटासोबतच ७६ टक्के जंगलयुक्त भूभाग, दुर्गम भौगोलिक रचना आणि अपुरी दळणवळण व्यवस्था यामुळे विकासाकामांना अडथळे निर्माण झाले. तरीही प्रशासनाद्वारे प्राथमिक

शाळा, आरोग्य केंद्रे, उपजिल्हा रुग्णालयांची उभारणी करण्यात आली. २००१ मध्ये जिल्ह्याचा मानव विकास निर्देशांक फक्त ०.५३८ होता, जो २०११ मध्ये ०.६०८ पर्यंत पोहोचला. साक्षरता दरही ७४ टक्केपर्यंत वाढला. स्वयंसेवी संस्थांनीही आरोग्य सेवा व जनजागृतीसाठी महत्त्वाची भूमिका बजावली. आजः विकास, स्थैर्य आणि औद्योगिकीकरण गेल्या काही वर्षांत गडचिरोली जिल्ह्यात सकारात्मक परिवर्तन होत आहे. “आकांक्षित जिल्हा” या केंद्र सरकारच्या योजनेअंतर्गत जिल्ह्याला विकासाचे नवे आयाम लाभले. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी जिल्ह्याचे पालकत्व स्वीकारत नक्षलग्रस्त दुर्गम भागात प्रत्यक्ष भेटी देऊन नागरिकांमध्ये

खनिज प्रकल्पांमुळे २० हजारांहून अधिक रोजगार निर्माण झाले. हरित औद्योगिकीकरणः लोह उद्योगातील ८५ किमी लांबीच्या स्लरी पाईपलाईनमुळे कार्बन उत्सर्जनात ५५ टक्के घट होणार असून ग्रीन इंडस्ट्रीचे एक ही मुस्कान आई। मुस्कान और सुकून ये बया कर रहा था मानो उसे दुनिया की सारी खुशियां मिल गईं हो। रात के १२ बजे कोई भूख के

गोंडवाना विद्यापीठाचा विस्तार होत असून “विद्यापीठ आपल्या दारी” सारख्या उपक्रमांतून आदिवासी भागातील विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी, विज्ञान आणि उच्च शिक्षणाच्या संधी मिळू लागल्या आहेत.

औद्योगिक क्रांतीचा प्रारंभः

जिल्ह्यातील लोहखनिजावर आधारित ४.५ दशलक्ष टन क्षमता असलेल्या स्टील प्रकल्पाची उभारणी झाली. लोह उत्खनन व

साध्य करण्याचे उद्दिष्ट आहे. सेवा क्षेत्र (४,९६९ कोटी ते १२,४२२ कोटी), उत्पादन क्षेत्र (१,७८८ कोटी ते ५,३६४ कोटी), आणि खाणकाम (५८ कोटी ते १,४५० कोटी) अशी लक्ष्ये ठेवली आहेत. चामोशीकुरखेडा उत्पादनासाठी, तर एटापल्लीधानोरा खाणकामासाठी केंद्रबिंदू ठरणार आहेत. लोह, तांबे, ग्रॅफाइट आणि चुनखडी यांसारख्या खनिजांवर आधारित एक लाख कोटींच्या गुंतवणुकीच्या संधी येथे निर्माण होत आहे. यातून गडचिरोली जिल्हा ‘स्टील हब’ म्हणून उभारी घेत आहे. औद्योगिक विकासातून रोजगारनिर्मितीचा वेग अधिक गती घेत आहे. यामुळे २५ हजार प्रत्यक्ष आणि ५० हजार अप्रत्यक्ष रोजगार तयार होणार आहेत.

डोंगा: गडचिरोली जिल्हा नद्यांचा जिल्हा. त्यामुळे भामरागड, एटापल्ली, अहेरी या भागांत जलवाहतुकीच्याच माध्यमातून प्रवास करावा लागतो. दुर्गम भागातील खेड्यांना जोडण्यासाठी पायवाट किंवा जजवाट हाच दुवा आहे. जलवाहतुकीसाठी वापर होतो तो डोंग्याचा, डोंगा म्हणजे छोटी नाव, हेच इथल दळणवळणाचं प्रमुख साधन आहे. सागाच्या अखंड लाकडापासून डोंगा तयार केला जातो. डोंग्याच्या सहायाने जवळपास ३० ते ४० किमी चे अंतर पार केले जाऊ शकते. पावसाळ्यात इथल्या स्थानिकांना केवळ डोंग्याचाच आधार असतो. इथं भेट देणाऱ्या पर्यटकांसाठीही डोंग्याचा प्रवास आनंद देणार आहे.

आदिवासी संस्कृती: गडचिरोली जिल्हा हा डोंगरदया व घनदार अरण्यांनी व्यापलेला आहे. इथल्या आदिवासींची विशिष्ट जीवनशैली, प्रथा, परंपरा, देवदेवता, लग्नकार्य, त्यांचं संगीत, त्यांची वैशिष्ट्यपूर्ण गीत, त्यांचं नृत्य, संगीत नृत्यातील पारंपरिक वाद्या पेहराव, दागदागिने आणि शृंगार प्रसाधने हा त्यांच्या आयुष्याचा एक महत्वाचा भाग मानला जातो. गडचिरोली जिल्ह्यातील आदिवासी संस्कृती आता केवळ आदिवासी जमातीची राहिली नसून नागरी संस्कृतीनेही ती आत्मसात केली आहे.

कमलापूर हत्ती कॅम्प:-चल चल मेरे साथी, ओ मेरे हाथी, हत्ती दिसला की प्रत्येक वेळी हे गीत आठवतं, आवाढव्य असे अनेक हत्ती गडचिरोली जिल्ह्यात आहेत. 'ऐरावत रत्न थोर' असं हत्तीचं महत्त्व आपल्या संस्कृतीत पुर्वापार आहे. खास हत्तींची वस्ती असलेलं आणि त्यासाठी पर्यटकांना आकर्षित करणारं स्थान अहेरी तालुक्यातील कमलापूर इथं आहे आणि ते 'हत्ती कॅम्प' नावानं प्रसिध्द आहे.

गडचिरोली जिल्हा
वर्धापन दिनाच्या
समस्त जिल्हावासीयांना

हार्दिक शुभेच्छा

* शुभेच्छूक *

मा. अशोक नेते
माजी खासदार
तथा राष्ट्रीय महामंत्री भाजपा जनजाती मोर्चा

गडचिरोली जिल्हा वर्धापन दिनाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

7498389156
9373676901

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

मे.नाकाडे उद्योग समुह
(कुरखेडा रोड, तुळूम वार्ड, देसाईगंज (वडसा))

बिल्डींग मटेरीयल सप्लायर्स
धान्य खरेदी केंद्र / ट्रान्सपोर्ट

रेती, मुरुम, पाचगांव गिट्टी, बोल्टर, विटा व इतर मटेरीयल सप्लायर

9673797657
7499104137

गडचिरोली जिल्हा वर्धापन दिनाच्या
समस्त जिल्हावासीयांना

हार्दिक शुभेच्छा!

मा. डॉ. देवरावजी होळी
माजी आमदार तथा भाजप प्रदेश उपाध्यक्ष

२६ ऑगस्ट

निसर्गाचा मानसपुत्र,
महाराष्ट्राच्या आदिम संस्कृतीचा मानबिंदु
आणि आदिवासी बांधवाची अस्मिता असलेल्या

गडचिरोली जिल्हा
वर्धापन दिन
समस्त जनतेला हार्दिक शुभेच्छा..!

अॅड. आशिष जयस्वाल
राज्यमंत्री - वित्त, नियोजन, कृषी, मदत व पुनर्वसन, विधी व न्याय, कामगार
सहपालकमंत्री - गडचिरोली जिल्हा
आमदार, रामटेक विधानसभा क्षेत्र

गडचिरोली जिल्हा
वर्धापन दिनानिमित्त
समस्त जिल्हावासीयांना

हार्दिक शुभेच्छा!

मा. धर्मरावबाबा आत्राम
आमदार- अहेरी विधानसभा क्षेत्र
तथा राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी प्रदेश उपाध्यक्ष

शुभेच्छूक

मा. श्री. रवींद्र वासेकर
जिल्हाध्यक्ष
राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी

मा. लिलाधर भरडकर
जिल्हाध्यक्ष
राष्ट्रवादी युवक काँग्रेस पार्टी